

ΚΥΨΕΛΗ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΤΡΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
προπληρωτέα

Ἐν Ἑλλάδι. . . . . Δρ. ν. 6.
Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. χρ. . . . 10

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ

ΘΩΩΝ ΠΕΝΤΖΟΣ

ΕΤΟΣ Γ'—ΦΥΛΑ 2.

ΑΡΙΘΜΟΣ 26

Ἐν Ζακύνθῳ τῇ 20 Ἰανουαρίου 1886

!! Ε Μ Π Ρ Ο Σ !!

Α'.

Θεὶ' αὐγὴ γλυκοχαράζει
 Πίστης, δόξας καὶ τιμῆς,
 Μέσ' ἔς τὸ οὐράνιο φῶς με κράζει
 Ἡ Βασίλισσα τῆς Γῆς!

Τὴ ζωὴ μου ἀποσφραγίζω,
 Σῶμα, σκέψι καὶ ψυχῇ,
 Ἐς τὴ σημαία σου τ' ἀρμενίζω
 Πολεμόκρατῃ κραυγῇ!

Ἄφ' τὸ γάλα σου νὰ πίνω
 Κι' ὅσα κλειθῶμέσ' ἔς τὴν καρδιά
 Σὲ Θεὰ ἔς τὰ παραδίνω,
 Κοσμοδόστρα Ἄευθεριά!

Κι' ἂν ἡ τύχη μὲ φιλήσῃ
 Ἡ μὲ βόλ' ἢ μὲ σπαθί,
 Μέσ' ἔς τὸ μνημάμου θά σῆσῃ
 Τ' ὄνομά της ἢ Τιμῇ!

Σκόρπα γύρω σάλπιγγά μου
 Μελωδίας τ' οὐρανοῦ,
 Διαλαλεῖτε Τύμπανά μου
 Τὴν Αἴτη τοῦ Ἑλληνισμοῦ!

Βρόντα τῆς Τιμῆς κανόνι
 Στέφ' ἐμᾶς μὲ θεῖο καπνὸ,
 Κι' ἡμπαλιάσου ἀστράχ', ἀσχώνη,
 Τῆς Σημαίας μας τὸν ἐχθρό.

Β'.

Ἐς τὴ φωνὴ Σ' ὅταν μᾶς κράξῃ,
 Ὡ Βασίλισσα τοῦ Νοῦ,
 Ποιὸς τὴ δάφνη του ἀλλάζει
 Μόλα τὰστρα τ' οὐρανοῦ;

Εἶνε δόξα μου ἡ ζωὴ Σου,
 Ζῶ ἔς τὴν ἰδία σου πνεύ,
 Σὰν μεῦ λείψῃ ἡ Τιμὴ σου,
 Ἄς μοῦ λείψῃ κ' ἡ ζωὴ!

Ἄγριους Βούλγαρους θ' ἀφήσω
 Νὰ σοῦ γδάρουν τὸ κορμί;
 Ὅχι! ΕΜΠΡΟΣ! Θὰ πολεμήσω.
 Γιὰ τὴν ἰδία μου Τιμῇ!

Ὡ Ἑλλάδα μ' ἀνδρειωμένη,
 Π' ἀπλωσες, τὸ Φῶς τοῦ Νοῦ,
 Κ' ἔθρεψες τὴν Οἰκουμένη
 Μὲ τὸ γάλα τ' Οὐρανοῦ.

Ποιεῖν' αὐτοὶ ὅπου τὸ σῶμα
 Νὰ σοῦ κλείσουνε τολμοῦν;
 Γένου σάχητῃ, οὐράνιο χῶμα,
 Παρὰ τέτοια νὰ σὲ ἴδουν!

Σεῖς ἔς τοὺς Ἑλληνας τολμάτε
 Νὰ ἐπιθάλτε σιωπῇ;
 Σεῖς τὸ πόδι σας χτυπάτε
 Ἐς τῶν ἡμιθέωνε τὴ γῆ;
 Σεῖς;... ὀπίσω! σὰς κλοτσοῦμα

Νεκροθάπταις τοῦ Σταυροῦ.
 Μὲ τὰ βόλια σὰς μιλοῦμα,
 Μὲ τὴ γλώσσα τοῦ Σπαθιοῦ!

Μ' ὄσους ἔσλους κ' ἄνμας δῆχτε
 Καὶ κανόνια καὶ στρατὸ,
 Ὡ! ποτὲ δὲ θὰ μᾶς πνίχτε
 Τὸ αἰσθημά μας τὸ ἱερό!

Σκόρπα γύρω σάλπιγγά μου
 Ἀρμονίαις τ' οὐρανοῦ,
 Διαλαλεῖτε Τύμπανά μου
 Τὴν Αἴτη τοῦ Ἑλληνισμοῦ!

Γ'.

Ἐστῶν πατέρων μας τοὺς πόθους
 Ἄν φανοῦμ' ἐμεῖς δειλοὶ
 Θὰ μᾶς πῆ ὁ κόσμος νόθους
 Βελεσόπιστῃ φυλῇ!

Αἶμα Ἑλληνικὸ ἂν ἔχῃς
 Καὶ πουλιῶ καρδιά ἂν κλῆς,
 Ἀσενταρίζεσαι καὶ τρέχεις
 Ἐ τὸν ἄγωνα τῆς Τιμῆς!

Νᾶν ἡ λάμψις τοῦ Σταυροῦ μας
 Μέσ' ἔς τὸ αἶμα βουτηχτῇ,
 Καὶ τὸ σῶμα τ' ἀδελφοῦ μας
 Μὲ κομμένη κεφαλῇ,

Ποιά καρδιά δὲ ξεσπαθώνει
Μπρὸς τὰ βάρβαρα κορμιά;
Πάντα ἡ λύσσα θὰ φουσκώνει
Καὶ παντοῦ θ' ἀκούς «φωτιά»
Μέσ' ἔς τὸ αἶμα ἡ δὴψ' αὐξάνει
Καὶ δὲ βρίσκει χορτασμό!
Ποιὸς τολμᾷ νὰ κράξῃ «φθάνει!»
Μέσ' ἔς τὸ ΜΠΡΟΣ τὸ μαγιακό;
Δὲν πεθαίν', ὅποιος πεθαίνει
Μέσ' ἔς τῆς μάχης τὴ σφαγή,
Ἐναζῆ ἔς τὴν Οἰκουμένη
Κι' ἔχει τάφ' ὅλη τῆ γῆ!
Ἡ σημαία σὰν κυματίζει
Ἐπὶ τὸ κοπάδι τοῦ Χριστοῦ,
Ποιὸς γιὰ τ' αὐριστο φροντίζει
Μπρὸς ἔς τὴ δόξα τοῦ Γαυροῦ;
Βρόντα τῆς τιμῆς κανόνι
Στέφ' ἑμᾶς μὲ θεῖο καπνὸ
Κ' ἡ μπαλιά σ' ἄς τρέχ', ἄς χώνη,
Τῆς πατρίδας τὸν ἐχθρό.

Δ.

Τὸ ἔωκκλῆσι καμπανίζει,
Τὸ χωριὸ τοῦ προκαλεῖ,
Κι' ὁ καθέννας γονατίζει
Γιὰ νὰ πάρῃ τὴν εὐχή.
Γέροι, νεροὶ ἀνδραίμενοι,
Γρηαίς, κοράσια καὶ παιδιά,
Ὅλ' ἔκει σφιχτοπιασμένοι
Συχνάλλάζουνε φιλιά.
Ὁ Ἐφημέριος, νάπροβαίνει
Ἐπὶ τῆ μεσόθυρα μ'προστά,
Τοὺς βλογαὶ καὶ τοὺς γλυκαίνει
Μὲ τὴν Ἁγία Κοινωνιά!
Δέτε! τώρα γονατίζει
Τοῦ Χριστοῦ ὁ ἐκλεκτός,
Τῆ σημαία ξετυλίξει
Καὶ φωνάζει... «Ἐξνα, ἐμπρὸς
Ἐπὶ τὸ Γαυρὸ τῆς ὀρκισθῆτε,
Κι' ὅπου ἡ δόξα σὰς καλεῖ
Ἡ νικεῖσθ' ἢ νικηθῆτε
Κόνιζμά σας νᾶν' αὐτή!»
Νά! οἱ βοσκοὶ τὰ πρόβατά τους
Ρίχνουνε στερνὴ ματιά,
Χαιρετοῦνε τὰ σπαρτὰ τους
Καὶ πετᾶνε ἔς τὴ φωτιά!
Κύττα βλέμμα! Κύττα βῆμα!
Ποιὸς, ἂ ποιὸς θ' ἀντισταθῇ;
Κάθε πάτημα καὶ μνήμα,
Κάθε βλέμμα κι' ἀστραπή!—

Πῶς; χλωμιάσει;... σὰς τραβάει
Τοῦ ἁπτιοῦ σας ἡ κραυγή;—
«Ἄχ! τὸ πλοῖο δὲ μᾶς χωράει
Καὶ θὰ πάμε ποῖο στερνοί!»
Σκόρπα γύρω σάλπιγγά μου
Μελωδαίεις τούρανοῦ
Διαλαλεῖτε τυμπανὰ μου
Τὴν Αὐγή τοῦ Ἑλληνισμοῦ!

Ε.

Μακεδόνες, σηκωθῆτε!
Ἡπειρώτες, Θεσσαλοὶ
Μὲ τὰ ὄπλ' ἀποκριθῆτε
Ἐπὶ τὴν φωνὴν ποῦ σὰς καλεῖ!
Ὡ ἀνδρεία, ματοβαμμένη,
Ποιά τῆς γῆς ἄλλη μεριά,
Κρήτη μ', ἔχει πληρωμένη
Σὰν ἐσὲ τῆ Λευθεριά;

Πρῶτ' ἄς φέξῃ τὸ σπαθί σου
Μέσ' ἔς τὰς ἀγίαις σου πληγαῖς,
Κι' ἄς ἠχῆσῃ ἡ βροντὴ σου
Ἐπὶ τῶν ἡρώων μας τὰς σκιαῖς!
Ὡ τρακόσιοι, σηκωθῆτε
«Καὶ ἔξανάλθετε ἔς ἑμᾶς,
»Τὰ παιδιά σας θὲν ἰδῆτε
»Πόσο μοιάζουνε μὲ σὰς!»
Πᾶρ' τὴ σάχητ' Ἀρκαδιοῦ σου,
Χτύπα, τρώμαζε, τῆ γῆ!
Νὰ ἡ φωνὴ τοῦ κανονιοῦ σου
«Ἡ τῆ νίκ' ἢ τῆ θανά!»
Μέσ' ἔς τὴ φλόγα βουτηγμένη,
Ἐπὶ τὴν ἐρηγητικὴν φωτιά,
Θὰ σὲ σφίξῃ ματωμένη
Τῆς μητρὸς σου ἡ ἀγκαλιά!
Κι' ἂν δὲ σβύσῃ τὸ Φεγγάρι
Ἡ Σημαία τοῦ Σταυροῦ,
Γένου θεῖο προσκυνητῆρι
Γένου μνήμα τοῦ Χριστοῦ!
Μὴ ζητᾶς βοήθεια ξένη
Ἄφ' τῆ Δύσε τῆ σκληρῆ;
Εἶνε τόσο παγωμένη
Ἡ καρδιά τῆς, ποῦ μπορεῖ
Τὸ αἶμα σου νὰ πιῇ γιὰ γάλα,
Ἐπὶ τὸ αἶμα τ' Ἀρκαδιοῦ...
Μὴ ἔς τὴ γρηάτους τῆ ΔΑΣΚΑΛΑ
Δὲ φανήκανε Ζουλοῦ;
Βρόντα τῆς τιμῆς κανόνι
Στέφ' ἑμᾶς μὲ θεῖο καπνὸ
Κι' ἡ μπαλιά σ' ἄς τρέχ', ἄς χώνη
Τῆς σημαίας μας τὸν ἐχθρό.

ΣΤ.

Φθάν' ἡ δόξα ἢ κληρονομα'
Ἐπὶ τοῦ ΕΙΚΟΣΙΕΝΑ μας τῆ γῆ
Μὲ τοῦ κανονιοῦ τὸ στόμα
Νέα σελίδα θὰ γραφθῇ!
Νέα ὀνόματα θὰ γράψῃ
Τοῦ Κανάρη ὁ δαυλός,
Νέα μνήματα θὰ σκάψῃ
Τοῦ Ἀνδρούτσου ὁ ζυπνημός!
Δὲν πθάναν' οἱ Σουλιάταις
Καὶ τοῦ Πίνδου οἱ ἀητοί,
Ζοῦν τὰ Λιάκουρα, οἱ Σπετσιώταις
Ἐπὶ τὸν ἄντρον ἀκόμα ζῆ!
Κι' ἔχει Μάρκου, Καραϊτκάδες
Μεσολόγγι καὶ Ψάρρα
Καὶ θὰ ξανακάψ' ἀρμάδας
Καὶ μισόχριστη σπορά!

Δυνατοί! Ἄφου' ἔς τῆ γῆ μας
Ἄγγριος Βούλγαρος πατεῖ,
Ξαναγράφει τὸ σπαθί μας
Τῆ ΣΥΝΘΗΚΗ ποῦ σὰς σβεῖ!
Φθάνουν πλεόν τὰ ταξίματα
Κι' οἱ μικροὶ σας ἐμπαιγμοὶ
Ἄφου Σεῖς μᾶς θέλετε θύματα
Ἐνας ἀπὸ μᾶς δὲν ζῆ!
Θᾶν' ὁ θάνατος τιμῆς μας!
Ἡ μεγάλη σας ἄντροπῆ
Θᾶνε δόξα ἔς τὴν ταρῆ μας!
Ἄν ἡ Ἑλλάδα νικηθῇ
Τί θὰ γάσῃ; Τῆ λουρίδα
Ποῦ τῆς δώστε;... δὲν ἀρκεῖ
Ἐπὶ τὴν σκιά τοῦ Λεωνίδα...
Στάχτ' ἄς γείνη κι' ἄς χαθῇ!
Σβεῖ! Μὰ ἡ δόξα τῆς δεσπίζεται!
Κι' ἂν εὐρύμ' ἀφανισθῶ
Ὡ! τὸ κρίμα σας θὰ κλαίτε
Ἐπὶ τῆς Ἑλλάδας τὸ χαμό!

ΟΛΟΙ ΕΜΠΡΟΣ! Καίσεῖς Δυνατᾶι,
Ἄν ἡ Ἑλλάδ' ἀφανισθῇ,
Μὲ τὴν σάχητ' τῆς σκεπᾶστε
Τῆς Εὐρώπης τὴν τιμῆ!
Ἄφου Σεῖς μᾶς διακλιεῖτε
«Κούφους, ἀνάνδρους, μικροὺς,»
Ἡ μεγάλους θὰ μᾶς δῆτε
Ἡ ἀθάνατους νεκροὺς!

I. Γ. Τ.

ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ ΜΟΡΟΖΙΝΗΣ

Φραγκίσκος Μοροζίνης (1) ὑπῆρξεν εἰς τῶν μεγαλειτέρων κατακτητῶν τοῦ αἰῶνος τευ. Τὸ ἑνδοξον ὄνομα τοῦ κατακτητοῦ τούτου εἶναι εἰσέτι δημοτικὸν ἐν Ἑνετία. Ἐγεννήθη τὸ 1618 ἐκ γονέων εὐγενούς καταγωγῆς, καταταχθεὶς δ' εἰς τὸν στρατὸν ὅτε ἀκόμη ἦτο νεανίας, διεκρίθη μετὰ εἰκοσιν ἔτη ἐν τῇ καταδιώξει τῶν πειρατῶν, οἵτινες κατὰ τὸν χρόνον ἐκείνον ἦσαν κύριοι τοῦ Ἀρχιπελάγους. Εἰς τὸ 27ον ἔτος τῆς ἡλικίας τευ ὁ Φραγκίσκος Μοροζίνης διωρίσθη διοικητῆς γαλέρας, μετὰ παρέλευσιν δὲ τριῶν ἐτῶν τὸ 1648 καταδιώξας διὰ τοῦ στόλου αὐτοῦ τὰ ὀθωμανικὰ πλοία, ἠνάγκασεν αὐτὰ νὰ ἐγκαταλείψωσι τὰ ὕδατα τῆς Κανδίας. Ἐνεκα τούτου ἡ δημοκρατία εὐγνωμονοῦσα τὸν διώρισε γενικὸν ἀρχιστράτηγον τῶν γαλερών.

Ἐκτοτε προίστατο πάντων τῶν τελευταίων πολέμων, εὗς ἡ Ἑνετία ἔκαμε κατὰ τῶν Τούρκων, ἀποδείξας τοῖς ἐχθροῖς τῆς εὐγενείας πόσον ὑπῆρξεν ἰσχυρὸς ὁ βραχίων τῆς Δημοκρατίας· ὁ λέων τοῦ Ἁγίου Μάρκου ἐβρυχήθη μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ Ἀνατολῇ, προξενήσας φόβον καὶ τρόμον, ὡς συνέβη ἐν τῇ ἐποχῇ τοῦ Σεβαστιανοῦ Βενιέρη καὶ τοῦ Ἀνδρέου Δανδύλου, οἵτινες διώκουν τοὺς ὀθριαμβεύοντας στόλους.

Ὁ Μοροζίνης διὰ τῶν ἐπιτηδείων σχεδίων καὶ κινήσεων του συνετέλεσεν μεγάλως εἰς τὴν νίκην, ἣν οἱ Ἑνετοὶ ἤρραντο τὸ 1650 πολεμοῦντες κατὰ τῶν Τούρκων πλησίον τῆς νήσου Νάξου.

Ἡ δόξα ἦν ἀπέκτισε κατὰ τὴν ἀξιωματικὴν ἐκείνην ἡμέραν ὁ Φραγκίσκος Μοροζίνης, τῷ παρεχώρησε καὶ τὸν τίτλον

(1) Πρὸς τιμὴν τοῦ μεγάλου κατακτητοῦ τῆς Πελοποννήσου Φραγκίσκου Μοροζίνη ἐναυπηγῆθη νέον ἰταλικὸν θωρηκτὸν, ὁμοιον πρὸς τὴν γαλέραν (Bastarda) αὐτοῦ εἰς τὸ ὅποιον ἔδωσαν τὸ ὄνομά του. Τὸ θωρηκτὸν τοῦτο καθελκύσθη τῇ 30 τοῦ παρελθόντος Ἰουλίου ἐν Βενετίᾳ, εἰς τὴν καθέλκυσιν τοῦ ὁποῦ ποῦ παρεμύθη ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ βασίλισσα τῆς Ἰταλίας, ἅπανα δὲ ἡ πόλις κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην οὐσα κατασημασιοσύνητος ἐτέλεε ἀληθῆ πανήγυριν. Σημ. Μεταφρ.

τοῦ γενικοῦ ἀρχιστράτηγου τῆς Ἑνετικῆς δυνάμεως. Κατὰ τὸ αὐτὸ δὲ ἔτος ἐγένετο κύριος τοῦ τουρκικοῦ στόλου, ὅστις ἦτο πλήρης τροφῶν καὶ πολεμοφοδίων, τὸ δὲ 1654 ἀποβίβασθεὶς εἰς τὴν νῆσον Αἴγινα συνέλαβε 13 ἐχθρικὰ πλοία καὶ κατέκτησε διαφορὰς πόλεις κειμένας εἰς τὰ παράλια τῆς Πελοποννήσου. Κατὰ τὸ 1656 γενόμενος διοικητῆς τῆς Κανδίας κατέδιωξε καὶ διεσκόρπισε τὸν τουρκικὸν στόλον, καταστήσας μετὰ τῆς ἡμέρας ἐκείνης φοβερώτερον τὸν ἀγῶνα μεταξὺ τῆς Δημοκρατίας καὶ τῶν Τούρκων. Ὁ μέγας βεζύρης Κρόπολι αἰσχυρόμενος διὰ τὰς συνεχεῖς συμφορὰς, ἄς ὑρίστατο ἡ ἡμισέληνος, ἐξῆλθε τῆς Κωνσταντινουπόλεως μετὰ στόλου ἰσχυροῦ, μεθ' οὗ συγχροσθεῖς αἰφνιδίως ὁ ἐνετικὸς στόλος ὑπὸ τοῦ Μορσενίγου τότε διοικούμενος κατεστράφη ἐντελῶς. Κατὰ τὴν ναυμαχίαν ἐκείνην ὁ Μορσενίγος ἐφονεύθη, ὁ δὲ Μοροζίνης διεδέχθη αὐτὸν ὡς ἀρχιστράτηγον. Τὸ 1658 κατέλαβε νῆσον τινὰ τοῦ Αἰγαίου, οὐσαν εἰς τὰς χεῖρας τῶν Τούρκων καὶ ἠτοιμάζετο νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ὁδὸν τῶν κατακτήσεων, ὅτ' αἰφνιδίως προεμᾶ ἐνακλήσκα καταγίεις ἔθραυσεν καὶ διεσκόρπισε πολλὰ τῶν πλοίων του.

Ματαίως τὸ 1660 ἀπεπειράθη νὰ κυριεύσῃ τὴν Κανένην κατεχομένην ὑπὸ τῶν Τούρκων· αἱ δυνάμεις τὰς ὁποίας εἶχεν ἀποστείλει, ὅπως ἐπέλωσι κατ' αὐτῆς, περιεκυκλώθησαν καὶ ἐτράπησαν εἰς φυγὴν πρὶν ἢ δυνηθῶσι νὰ λάβωσι θέσιν τινὰ. Ὁ Μοροζίνης κατηγορήσας διὰ τὴν συμφορὰν ταύτην τὸν ἐπιμελητὴν Ἀντώνιον Βάρβαρον καὶ ἐνήγαγεν αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ πολεμικοῦ συμβουλίου, ὅπερ τὸν καταδίκασεν εἰς θάνατον. Ἄλλ' ὁ Βάρβαρος μετ' ὀλίγον ἐκλήθη εἰς Ἑνετίαν ὑπὸ τοῦ ἐκείσε δικαστηρίου ὅπερ ἀπέλευσεν αὐτόν, ὁ δὲ Μοροζίνης εἰς ὃν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀποδοκιμάσῃ τὴν υπερβολικὴν αὐστηρότητα, ἦν εἰδείε πρὸς τὸν Βάρβαρον, ἐπανεκλήθη τὸ 1661. Μετὰ τινὰ ἔτη ὁ μέγας βεζύρης Κρόπολι ἔθεσε τὴν ἑδραν αὐτοῦ εἰς Κανδίαν, εἰς ἓνα τῶν ἀσφαλεστέρων προμαχῶνων τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἡ ἑδρα αὕτη εἶνε ἡ μᾶλλον ἀξιωματικὸς ἐξ ὅσων ἡ ἱστορία ἀναφέρει ὁ Μοροζίνης πεμφθεὶς τὸ 1667 ὅπως κυριεύσῃ τὸ μέρος ἐκεῖνο, κατώρθωσεν ἐνδικαστήματι εἰκοσιτοκτὼ μηνῶν νὰ ἐπιφέρει πολλὰς καταστροφὰς εἰς τὴν ἐχθρικὴν

δύναμιν. Ἡ διήγησις τῶν κατορθωμάτων τοῦ διασώμου πολεμιστοῦ ἐξήγηρε τὸν θαυμασμὸν τῆς Εὐρώπης, ἀλλ' οὐδεὶς ὅμως ἐκ τῶν ἀνδρῶν αὐτῆς ἐσκέφθη ἢ μᾶλλον ἐτόλμησε νὰ τὸν βοηθήσῃ. Ὁ Μοροζίνης ὅμως καίτοι πληγωθεὶς δὲν ἀνεχώρησε τὴν ἐπιθυμίαν του· ἐγκυκαλείθεις ἀφ' ἐνὸς ὑπὸ τῶν συμμάχων, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀποδεκατισθεισῶν τῶν δυνάμεων τοῦ ὑπὸ τοῦ ἔχθρου—Ἔςτις καὶ ἰσχυρότερος κατὰ τὸν ἀριθμὸν ἦτο καὶ ἐφόδια πολλὰ ἐκέκτητο—Ὁ Μοροζίνης ἀπέσχε τοῦ νὰ προσβάλλῃ τοὺς Τούρκους, οἵτινες ἦσαν ἤδη κύριοι ἐνὸς μέρους τῶν τευχῶν. Ὁ μέγας βεζύρης πλήρης σεβασμοῦ πρὸς τὸν Μοροζίνην παρεχώρησεν αὐτῷ τὰς μάλ-λον ἀξιοτίμους συνθήκας, δωρήσας πρὸς τοῦ-τοις τῆ φρουρᾶ τέσσαρα ὀρειχάλκινα τηλεβόλα. Πρέπει ὅμως νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι οἱ Τούρκοι εἶχον ἀπώλεσι κατὰ τὸν ἐν Καν-διᾷ πόλεμον 200 χιλιάδων ἀνδρῶν, ἐνῶ οἱ Ἑνετοὶ δὲν ἀπώλεσαν οἱμὴ 30. Ἐπιστρέψας εἰς Ἑνετίαν ὁ Μοροζίνης κατηγορήθη ὑπὸ τοῦ Μεγάλου συμβουλίου, διότι ἀνευ τῆς συγκαταθέσεως τῆς συγκλήτου ἐσυνθηκολόγησε μετὰ τοῦ Κρόπολι. Ὁ ἦρως ἐφυλακί-σθη, ὁ δὲ λαὸς, εἰς ὃν παρουσιάσθη ὡς προ-δότης, ἀπεφάσισε νὰ ζητήσῃ τὴν κεφαλὴν του. Ἀλλὰ φωνῆ τις ἀληθοῦς πατριώτου, φωνῆ γερῆς θάρρους, παθῶσεν νὰ πείσῃ τὸ Μέγα Συμβούλιον νὰ ἀθωώσῃ τὸν Μορο-ζίνην.

Ὅτε δὲ πάλιν ὁ πόλεμος ἤρξατο τὸ 1684 ὁ ἀρχιστράτηγος ἀνεχώρησεν ἐξ Ἑνετίας τὸν Ἰούλιον μῆνα, ὅπως πολιορκήσῃ τὴν Santa Marta, ἣν ἐκυρίευσεν ἐν διαστήματι 16 ἡ-μερῶν. Κατόπιν εἰσέβαλεν εἰς τὴν Πελοπόν-νησον ἐνθα ἐκυρίευσεν δύο ἐπαρχίας· ὅπως δ' ἀσφαλίῃ τοιαύτην ἐπωφελεστάτην κατὰ-κτησιν μετέφερε τὸν πόλεμον ἐν ταῖς πλη-σίον ἐπαρχίαις ἄς ἐντὸς ὀλίγου ἐξεπέορθεν. Ἐνῶ δὲ οἱ Ἑνετοὶ ἐπολιορκούν τὰς Ἀθήνας, βόμβα πεσούσα ἐπὶ τοῦ Παρθενῶνος μετέβα-λεν αὐτὸν σχεδὸν εἰς ἐρείπια καὶ τὸ λαμπρὸν ἐκεῖνο οἰκοδόμημα ὅπερ τοσοῦτον ἐλάμπρυνε τὰς Ἀθήνας, ἔπεσε ὅμα τῆς βραβυρότητος τῶν Τούρκων. Ἡ Ἑνετία κατὰ τὴν περί-στασιν ἐκείνην ἐδείχθη εὐγνώμων πρὸς τὸν μέγαν ἄνδρα, ὅστις διὰ τῶν ἀλλεπαλλήλων νικῶν του τοσοῦτον ἠξίωσε τὴν γοητείαν τῆς Δημοκρατίας.

Ἡ προτομὴ τοῦ ἐτέθη ἐν τῆνι αἰθούτῃ τοῦ

Δουκικοῦ Ἀνακτόρου μετὰ τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν:
«Τῷ ΦΡΑΓΚΙΣΚῷ ΜΟΡΟΖΙΝῃ

Τῷ ΠΡΑΘΟΝΗΣΙΑΚῷ, ΖΩΝΤΟΣ ΑΥΤΟΥ.»

Μετὰ βραχύτατον χρόνὸν διάστημά τὸ 1688 διεδόθη τὸν Marcanto Giustinian, ἐν τῷ ἀξιώματι τοῦ δόγητος, ἡ δὲ φωνῆ τοῦ λαοῦ τὸν ὑπέδειξε πρὸς ἐκλογὴν εἰς τὴν Συγκλήτου.

Ὁ Μοροζίνης ἀνελθὼν εἰς τὸν κολοσῶνα τῶν τιμῶν καὶ τῆς δόξης ἠναγκάσθη βραδύ-τερον ἐνεκεν τῆς ἀδυνατοῦ κράσεώς του νὰ ἐγκαταλείψῃ εἰς τὸν Κορνάρου τὴν διεύθυν-σιν τῆς πολιουκίας τοῦ Νεγρεπόντε, αὐτὸς δ' ἐπανῆλθεν εἰς Βενετίαν τὸ 1689· τὸ δ' ἐπιὸν ἔτος ἐλαβεν ἐκ τῶν χειρῶν ἀπεσταλμένου περικεφαλαίαν καὶ σπάθην, ἣν ὁ πάπας Ἀ-λέξανδρος ὁ 8ος τῷ προσέφερεν ὡς ἰδιαί-τερον δῆγμα τῆς πρὸς αὐτὸν ἐκτιμῆσεώς του.

Ἐν τούτοις βραδύτερον ἢ ἐμπειρία καὶ ἡ ἰκανότης του ἐποίει βαθεῖαν αἰσθησιν παρὰ τῷ Ἑνετικῷ στρατῷ, ὅστις ὕφιστατο δυσανα-πλήρωτον ἀπώλειαν. Νέον ψήρισμα τῆς Συγκλήτου ἐξέλεξεν αὐτὸν διὰ τετάρτην φορὰν ἀρχιστράτηγον, ἐκεῖνος δ' ἀνεχώρησε τὸν Μάιον τοῦ 1695 ὀδηγῶν τὸν στόλον τῆς Δημοκρατίας εἰς τὸ Ἀρχιπέλαγος.

Οἱ Τούρκοι ἀποφεύγοντες παντὶ σθένει τὴν προσέγγισιν αὐτῶν πρὸς τὸν ἐνετικὸν στόλον καθίστων ἀδύνατον πᾶσαν σύγκρουσιν. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Δεκεμβρίου ὁ Μοροζίνης κα-τέπλευσε μετὰ τοῦ στόλου αὐτοῦ εἰς τὸν ἐν Ῥουμανίᾳ λιμένα τῆς Ναυπλίας ὅπως ἀνα-παυθῆ, ἀλλ' ἐνταῦθα ἐτελείωσε τοῦ κόπους του ὁ μέγας ἐκεῖνος κατακτητῆς, ἀποθανὼν τῆ 6 Ἰανουαρίου τοῦ 1694 ἐν ἡλικίᾳ 76 ἐτῶν.

Τὸ σῶμά του ταριχυσθὲν μετεφέρθη εἰς Ἑνετίαν, καὶ μετὰ μέγαλον σεβασμὸν ἐνετα-φιάσθη ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Στεφάνου.
(ἐκ τοῦ ἱταλικοῦ)

ΣΤΥΛ. Δ. ΘΕΟΔΩΡΑΚΑΚΗΣ,

ΑΙ ΜΕΤΑΜΕΛΕΙΑΙ

διήγημα

(συνέχεια καὶ τέλος)

—Ω ναί! ὑπάρχουσιν ὄνειρα... ἀλλ' ἀδύκρονον, ἐκεῖνο ὅπερ με φροβίζει· εἶναι ὅτι σὲ εἶδον εἰς τὸν ὕπνον

μου μεταβληθέντα εἰς πικρὸν δραπετεύσαν ἐκ τῆς ἀγκάλῃς μου καὶ σπείρον μαργαρίτας ἐπὶ τῆς κεφα-λῆς μου ἐνῶ ἀνεχώρει· καὶ τὰ μαργαρίτάρια σημαί-νον δάκρυα Γεώργιε! . . .

Ὁ Γεώργιος ὠχρίασεν ἀλλὰ μετὰ προσποιουμένου μειδιήματος ἀπεκρίθη—χά! χά! χά! σημαίνουσι δάκρυα; ἔ, καὶ τί με τοῦτο φοβέσαι μὴ ἀπο-θάνω;

—Ὡ, ὄχι ἀπεκρίθη ἐκείνη—ἀλλὰ δραπέτευσις πικρῶ σημαίνει φυγὴν! . . . σημαίνει ἀπώλειαν εὐτυ-χίας. Τὴν φορὰν ταύτην ὁ Γεώργιος συνεταράχθη, ἀλλ' ἐνοήσας ἐγκαίρως τὴν θέσιν του καὶ τὴν ταρχίην του ἐμειδίασε καὶ πάλιν λέγων:

—Καὶ ὅμως δὲν σὲ ἐπίστειον τοσοῦτον προληπτικὴν Ἰωάννα.

—Ἐν τούτοις προκισθάνομαι ὅτι φοβερά τις δυσ-τυχία με ἐπαπειλεῖ!

—Εἶσαι παιδίον, τῆ εἶπεν ὁ Γεώργιος μειδιῶν καὶ ἐναγκαλιζόμενος αὐτὴν ἵνα ἀραιώσῃ πᾶσαν ὑπόνοιαν αὐτῆς, καίτοι ἐνδομῶχος ἐπίστειεν ὅτι ἡ σύζυγός του πράγματι ἀνερεύθη τὸ παράδοξον ἐκεῖνο ὄνειρον.

Ὁ ἀθώστης, αἰωνίως λοιπὸν εἶσε αἰεταῖ δειλῆ, αἰω-νίως εἶσε τρέμης ἐνώπιον τῆς κακίας;

Ἡ δειλὴ Ἰωάννα ἐσώπησεν!

Ἀγλαθὴ ἐκλείσθησαν τὰ χεῖλη τῆς καὶ ἠνεψόθη ἄ-θυστος ἐν τῇ καρδίᾳ της.

Ἡ πάλιν φθὴ δὲν εἶναι ἀκλή μεταξύ σκιᾶς νε-κροῦ συζύγου καὶ οἰκογενεῖας οὐ φίλου, ἀλλὰ πάλιν μεταξύ δύο καρδιῶν, τῆς μὲν ἐχούσης κεκτημένα δικαιώματα ἐπὶ τοῦ Γεωργίου ἀλ-λά καὶ μὴ δυναμένης νὰ διεκδικήσῃ αὐτὰ, τῆς δὲ πο-θοῦσας τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἐρωτικῶν αὐτῆς πόθων, ὀνείρων καὶ ἐλπίδων, ἐχούσης δὲ ὑπὲρ αὐτῆς τὰ δειλῆτερα τῆς καλλονῆς καὶ τῆς νεότητος καὶ τὸ ἐπικινδύνον δέλεαρ τῶν 500 χιλιάδων φράγκων της, ὅπλα ὄν τὴν ἰσχυρὴν ἐφοβήθη ἡ Ἰωάννα.

Ἐν τῇ ἀπελπίσῃ της ἡ δυστυχὸς σύζυγος, ἐγραψεν ὀλίγας λέξεις πρὸς τὴν Ἐυγενεῖαν Χλωρὸν ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ συζύγου της ὅπως γνωστοποιήσῃ αὐτῇ ὅτι ἦτο σύζυγος τοῦ Γεωργίου πρὸ τριετίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἀποδείξῃ πλαγίως τῇ τολμηρᾷ νεάνιδι, ὅτι ὁ πρὸς τὸν σύζυγόν της ἀβέβαιος ἔρωσ της τῆ ἦτο γνωστός.

Τὴν ἐπιτολὴν ταύτην διτύχουσε ταχυδρομικῶς πρὸς αὐτὴν κολακευομένη ὑπὸ τὰς ἐλπίδας ὅτι εἶσε προ-ελάμβανε τὸ κακόν.

Ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ τοσάυτην ψυχρότητα ἐ-δειξεν ὁ Γεώργιος πρὸς τὴν Ἰωάνναν, τοσοῦτον ἀπέ-φυγε τὴν παρουσίαν της, τοσοῦτον ἀπέσχε πᾶσης πρὸς αὐτὴν συζυγικῆς φροντίδας, ὡς ἡ Ἰωάννα ἐπί-στειεν ὅτι ὄχι· μόνον ὁ σύζυγός της ἀπεδείχθη πλέον

τὸν μικρὸν ἐκείνη; ἐρωτα. ἀλλὰ καὶ ὅτι ἐμίσει ἦδη τὴν παρουσίαν της.

Ἰπάρχουσι σιγμὰ καθ' ἑς ὁ νοῦς καὶ οἱ ὀρθαλ-μοὶ σκοτίζονται διὰ μιᾶς, ἡ δὲ ψυχὴ σύμπασα ἀνα-πιθᾷ ὀρμητικῶς οἰανὲ ὑπακούουσα εἰς τὴν νικητήρι-ον τῶν παθῶν φωνήν.

Καὶ ἡ Ἰωάννα διέγνωνσε μίαν τοιαύτην τινὰ σιγμὴν ἐκ τοῦ βλέμματός τοῦ συζύγου της, βλέμματος ὅπερ ἦγγιζε, ὅπερ ἔδρακεν, οὕτως εἶπεν, αὐτὴν.

Τότε κατὰ πρώτην φορὰν ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ πρώτου συζύγου της ἠνεψέψε μικρὸν κιδώτιον καὶ ἐξή-γαγέ τὴν φωτογραφίαν τοῦ Ἀλεξάνδρου της κατα-φιλήσασα αὐτήν. Τότε κατὰ πρώτον μετεμελήθη διότι συνῆψε δεύτερον γάμον καὶ ἠσθάνθη τοὺς ἐλέγχους τῆς συνειδήσεως τύπτοντας τὴν καρδίαν της, διότι καὶ αὕτη παρεβίασεν ὄρκον, ὃν ποτε ἔδωκεν εἰς τὸν ἀσυχῆ σύζυγόν της, ὅτι οὐδέ ποτε εἰσε μὲς τ' ἄλλου εἶσε συνεδεσ τὴν τύχην της. Τότε ἤρπισε νὰ παραβάλλῃ ἀμφοτέρους τοὺς συζύγους της καὶ νὰ ἐνοῆ τὴν πλάνην της. Ἀλλ' ἦτο ἀργὰ πλέον καὶ ἂν ἐν τῷ ἄδῃ οὐκ εἶσε μετὰ νοῖα οὐκ ἀπολύτως περισσότερο ἐν τῷ γάμῳ δὲν δυναται νὰ ὑπάρξῃ τοιαύτη.

Ἡμέραν τινὰ ἐξυπνήσασα ἡ Ἰωάννα δὲν εὔρε τὸν σύζυγόν της ἐν τῇ κλίνῃ της, οὐδὲν ὅμως ὑποπτευθεῖ-σα διήλθεν ἐν ἡμερᾷ τὰς ὥρας της. Περὶ τὴν δεκά-την πορεύεσσα εἰς τὸ κομμωτήριόν της εὔρεν ἐπ' αὐ-τοῦ τὴν ἐξῆς βροχεῖαν ἐπιτολὴν:

Ἰωάννα!

Ἀναχωρῶ διὰ παντός· μὴ ἐμελήσῃς νὰ μάθῃς τὰ αἰτία ἕτινα με ὤθησαν εἰς τὸ διάκρημα τοῦτο, εἶναι μικρὰ ἱστορία, ἥς ἡ διήγησις εἶσε ἐλύπει τοῦτο μόνον σοὶ λέγω ὅτι ἡ ἀνθρωπίνος καρδιά εἶναι ἀβυσσος· ἐ-πλακύνθημεν ἀμφοτέρως, τὸ ὄνειρόν σου ἐπηλήθευσεν. Ἀπομνήσθον με καὶ ζῆθι.

Γεώργιος.

Αἱ τρέμουσαι χεῖρές της δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κρα-τήσωσι τὴν ἐπιτολὴν καὶ ἔπρσεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Ἰπερήφρανος ὡς ἀρχαία Θεοῦτης, γλυκεῖα ὡς Μήτηρ, ἀπῆλθε τοῦ δωματίου ἐκεῖνου, κατόπιν ἐξαγαρούσα τὴν φωτογραφίαν τοῦ Ἀλεξάνδρου αὐτῆς· ἐναπέθεσεν ἐπ' αὐτῆς φιλημα εὐχρον ὡς ἦχον ἀπόδόνος ἀνεξείτη-λον, ὡς ἀπόφασιν πεπρωμένου.

Γ'.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἡ Ἰωάννα ἐνδύθεσσα πέθνημον στυλὴν ἐπορεύθη εἰς τὸ Νεκροταφεῖον καὶ ἐναπέθεσεν ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἐπὶ τρία καὶ πλέον ἔτη ληθρανο-θέντος συζύγου της στέφανον ἐκ πολυτίμων ἀνθίστων.

Ὁ ἐπιστάτης ἀναμνησθεὶς τῶν καθημερινῶν αὐτῆς ἐπισκέψασθαι μὴ γνωρίζων δὲ ὅτι συνήλθεν εἰς δευτέρον γάμον καὶ βλέπων αὐτὴν μὲ τὰ πένθημα εἰς ἐνδύματα ἐνόμισεν ὅτι κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ἀποσιάζον εἰς ξένην γῆν καὶ τῆ εἶπε:

— Καλῶς ἤλθατε, Κυρία, καλῶς ἤλθατε. Τί περιεργος σύμπτωσις. Βλέπετε! σήμερον ἐκαθάρισα τὴν μικρὰν ἐκείνην ροδιὰν, τὴν ὁποίαν πρὸ τούτου καιροῦ ἐφυτεύσατε εἰς τὸ ἀγαπητὸν τοῦ τάφου ἐκείνου χώμα. Τί περιεργος σύμπτωσις! καὶ τὸ ἐσκεπτόμην αὐτὸ καὶ ἐλεγα ἰα! εἶναι ἀδύνατον ἡ Κυρία θὰ ἀνεχώρησε— πόσο ἡξυρεῖ ποῦ εὑρίσκειται! » Σήμερον ἤλθατε Κυρία;

— Ναὶ καλῆ μου ἀνθρώπε καὶ αἴριον ἄλλιν ἀναχωρῶ. Καὶ ἐδώκεν αὐτῷ ἀργυροῦ τὴ νόμισμα. Τῶν δὲ τὴν ἐπαύριον ἡ Ἰωάννα ἀνεχώρησεν οὐδεὶς δὲ ἔμαθε ποῦ εὑρίσκειται! Ἐπιστήθειος ὅμως φίλη τῆς διαβεβαίωσθαι ὅτι ἐκλείσθη ἔν τινι Μοναστηρίῳ ὑπὸ τὸ ὄνομα ἡ Ἀδελφῆ Ἰωάννα! τὰ δὲ κτήματα αὐτῆς παρεχώρησεν εἰς τὸ Ὁρφανοτροφεῖον.

Ὁ Γεώργιος ἀφίχθεις εἰς Ἰταλίαν καὶ ζητήσας τὴν φίλην Εὐγενείαν, τὸν ἀγγέλον αὐτὸν, δι' ἃν ἐγκατέλειψε τὴν συζυγικὴν στέγην, ἔμαθεν ὅτι πρὸ δύο ἡμερῶν εἶχε συζευθῆ μετὰ τινος ἀξιωματικοῦ τοῦ ἰταλικοῦ κράτους, ὅστις ἤρατο αὐτῆς ἔμφανως. Τὸ γεγονός τὸν ἐτάραξε, περιήλθεν εἰς τὸ ἔσχατον σημεῖον τῆς ἀπελπισίας του, δὲν περιέμενον ὅτι τοιαύτην τινα λύσιν θὰ εἶχε τὸ ἀνόσιον δρᾶμα ὑπερ ἀνέλαβε νὰ παίξῃ!

Ἦδη εἰς τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνην τῆς Εὐγενείας δὲν διέβλεπεν ἄλλο εἰμὴ καθαρὸν ἐμπαίγμον, ἡ δὲ θεία Πρόνοια ἡ τοσοῦτον μυσηριαδῶς ὑπαίνουσα τὸν ἰσὺν τῆς ἀνθρωπίνης τύχης δὲν ἐρώτισε τῆς διανοίας αὐτοῦ τὰ ὅμματα ὥστε νὰ σκεφθῆ ἢ νὰ ὑποπτευθῆ μίπως ἡ σύζυγος αὐτοῦ ἐνέργησε τὴν τιμωρίαν του ταύτην.

Μεταμεληθεὶς διὰ τὴν ἄδικον συμπεριφορὰν του πρὸς τὴν Ἰωάνναν, ἐπανῆλθεν ὁ Γεώργιος εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ εὐελπὶς ὅτι θὰ τὸν ἐσυγχώρει, ἀλλὰ μὴ εὐρὸν τὴν Ἰωάνναν καὶ μαθὼν τὴν ἀναχώρησίν της, τοσοῦτον ἠσθάνθη τὴν συνειδήσιν αὐτοῦ πιεζομένην ὥστε κατελήθη ὑπὸ νοσηλίας καὶ ἔρωτος πρὸς τὴν μόνωσιν. Οὐδεὶς τὸν εἶδε πλέον! οὐδεὶς τὸν ἐθυμῆτο! τὰ ὑψηλὰ τεῖχη, ἅτινα χωρίζουσι τοὺς δυστυχεῖς τοῦ ἐπιλοιποῦ κόσμου, ἐπὶ ἐν ἔτος ἐκρύψαν καὶ τὴν μορφὴν καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

Ἐφαίναν τινὰ ὁ Διευθυντῆς τῆς Ἀστρονομίας εἰδῶ.

ποιηθεὶς ὑπὸ τῶν γειτόνων τοῦ Γεωργίου— τοῦ τρελλοῦ ὡς τὸν ἀπεκάλουν— ὑποπτευθέντων τὸν θάνατον αὐτοῦ ὡς ἐκ τῆς δυσωδίας ἧτις ἐξήρχετο τῆς κεκλεισμένης οἰκίας του, διαβρήξας τὴν θύραν εὗρε τὸ πτώμα αὐτοῦ ἀγνωρίζον σχεδὸν ἐκ τῆς σήψεως καὶ τῶν συμφορῶν.

Οἱ ἀληθεῖς καὶ ἀπλοῖοι γείτονες παρηκολούθηον τὴν κηδείαν του ἀναλώμασι τοῦ Δήμου γενομένην. Διηγούντο δὲ ὅτι τὸν εἶδον πολλάκις τὴν νύκτα ἐξερχόμενον τῆς οἰκίας του, παραληρούντα καὶ ψιθυρίζοντα ἐν ὄνομα— τὸ ὄνομα τῆς Ἰωάννας.

Ζάκυνθος.

A. ΠΑΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.

Η ΕΚ ΡΟΔΩΝ ΔΕΣΜΗ

(Διήγημα ἐκ τῶν τοῦ *Émile Richebourg*)

A.

Τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου 1837, ἔν σάββατον, κατὰ τὰς τέσσαρας μετὰ μεσημβρίαν, δύο κυρία περιέμενον εἰς Σωμῶν τοῦ Βασιγνῆ τὴν ἄφιξιν τῆς εἰς Παρισίους μεταβαίνουσης ὁδοπορικῆς ἀμάξης.

Δὲν εἶχον ἐκ τῶν προτέρων κρατήσῃ τὰς θέσεις των, δι' ὃ ὁ ὑπάλληλος πολὺ ἀμφέβαλλεν ἂν θὰ ἠδύνατο νὰ ἀναχωρήσῃ. Τοῦτο δ' ἔσπετοχῶρι ὑπερβολικὰ τὰς δύο κυρίας, αἵτινες ἐγνώριζον πόσον κακῶς ἀναπαύεται τις ἐν δωματίῳ μικροῦ ξενοδοχείου, ἐκτὸς τῆς καταναγκαστικῆς βραδύτητος τοῦ νὰ μεταβῶσιν εἰς Παρισίους.

Αἱ κυρία αὐταί, αἵτινες εἰσέτι δὲν ἐκρίνον ἀναγκαῖον νὰ ἐγγράψωσι τὰ ὀνόματά των ἐπὶ τοῦ βιβλίου τοῦ γραφείου τῶν ἀμαξῶν, ἦσαν— μήτηρ καὶ θυγάτηρ. Ἦρχοντο ἐκ τῆς Βουρβῶνης, ἐνθα εἶχον διέλθῃ ἡμέρας τινὰς παρὰ τισι φίλοις.

Ἡ μήτηρ ἐφαίνετο τεσσαρακονταπενταετίας ἢ πενηκονταετίας, ἡ δὲ θυγάτηρ εἰκοσιτριετίας περίπου.

Ἡ ἀμάξα ἀφίκετο, θορυβωθῶς συμρομένη ὑπὸ τῶν μεγαλοσώμων τεσσάρων ἵππων αὐτῆς ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου τῆς ὁδοῦ.

Καθὼς ὁ ὑπάλληλος τὸ προεἶδεν, ἄσπασαι αἱ θέσεις τῆς ἀμάξης ἦσαν κατεληκμέναι, ἐκτὸς μίξ εἰς τὰ ἔσω ἦν προσέφερον εἰς τὴν μίαν τῶν κυριῶν ἄλλ' ἐπειδὴ αὐταὶ δὲν ἤθελον ν' ἀναχωρήσῃ ἢ μὲν ἄνευ τῆς δὲ, ἠναγκάσθησαν νὰ μείνωσι καὶ νὰ διέλθωσι τὴν νύκτα ἐν Σωμῶν.

Δὲν τὴν προεἶδον αὐτὴν τὴν ἄνιαν, εἶπεν ἡ νεῆνις, ἀλλ' ἄς μᾶς χρησαίμεσθαι αὐτὸ ὡς μᾶθημα ὥστε βέλτοτε νὰ λαμβάνωμεν ἐκ τῶν προτέρων τὰς θέσεις.

— Ἀἴριον εἰς τὰς δέκα θὰ εἰσθε θεσβαίως εὐτυχέστεραι, ταῖς εἶπεν ὁ ὑπάλληλος οἰνοὶ παρηγορῶν ταύτας, θὰ σᾶς κρατήσω δύο ὥραις θέσεις.

Ἐκείναι δὲ ἐκράτησαν δύο θέσεις εἰς τὸ ὄνομα τῆς κυρίας Δουπλεσῆ.

— Τώρα, εἶπεν ἡ μήτηρ, πρέπει ν' ἀναζητήσωμεν ξενοδοχεῖον. Αὐτὸ θὰ μᾶς εἴλατε δὲ νὰ μὴ εὑρίσκαμεν καὶ ποῦ νὰ διέλθωμεν τὴν νύκτα.

— Ὡ! μὴ φοβεῖσθε διόλου δι' αὐτὸ, εἶπε μειδίων ὁ ὑπάλληλος, ἐπειδὴ ὡς ἐνόησα, ἀποστρέψετε τὰ ἐδῶ ξενοδοχεῖα, θὰ σᾶς ὀδηγήσω, ἐὰν θέλετε, ἐδῶ πλησίον εἰς τινὰ κυρίαν ἧτις θὰ σᾶς δώσῃ ἐν ἧ καὶ δύο ἐπιπλωμένα δωμάτια. Ἐπίσης εἰμπορῶ νὰ σᾶς κάμῃ καὶ τὸ γεῦμά σας, καὶ εἶμαι ἐκ τῶν προτέρων βέβαιος ὅτι θὰ μείνητε κατευχαριστήμεναι ἐκ τῆς περιποιήσεώς της.

— Εὐχαρίστας δεχόμεθα τὴν εὐγενῆ σας προσφορὰν, κύριε.

Ὁ ὑπάλληλος ἐκάλεσε τὸν ὑπηρέτην.

— Ὁδήγησε τὰς κυρίας εἰς τῆς κυρίας Ζακέ, τῷ εἶπε.

Καὶ στρεφόμενος πρὸς ταύτας:

— Ἐπιθυμεῖτε νὰ σᾶς στείλω ἐκεῖ τοὺς σάκους σας; ἠρώτησε.

— Μάλιστα, κύριε, ἀπεκρίθη ἡ νεῆνις.

— Μετὰ ἐν τέταρτον θὰ τοὺς λάβητε.

Μετ' οὐ πολὺ ἡ κυρία Ζακέ ἐδέχετο τὰς δύο κυρίας μετὰ μεγίστης εὐγενείας καὶ χάριτος καὶ ταῖς εἶδε τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου τοῦ γραφείου τῶν ἀμαξῶν ὑποσχεθέντα αὐταῖς δωμάτια, ἅτινα ἦσαν πολὺ καλλίτερα παρ' ὅσον ἠλπίζε τις νὰ εὕρῃ εἰς πάσας τὰς μικρὰς πόλεις.

— Μήπως θέλετε νὰ γευματίσητε; ἠρώτησεν ἡ κυρία Ζακέ.

— Ἐὰν ἦναι δυνατόν αὐτὸ, πολὺ θὰ μᾶς νύχαρίσκατε, ἀπεκρίνατο ἡ μήτηρ. Ἀλλὰ καὶ μὴ λαμβάνετε καὶ πολὺν κόπον, διότι δὲν εἴμεθα πολὺ δύσκολαι τρώγομεν ὅ,τι ἔχετε.

— Ἐὰν θέλετε θὰ σᾶς φέρω μίαν ὥραιαν πέσρογαν μὲ σάλτσον ἀπὸ αὐγῆ καὶ ἓνα καλὸ ψητὸν περὶ δίκαι, ἔπειτα κορόμηλα, ἀπίδια καὶ σταφυλάς.

— Μάλιστα, ὠρχικ, πολὺ ὠρχικ! εἶπεν εὐθύμως ἡ νεῆνις.

Ἡ κυρία Ζακέ ἐτρέψεν εἰς τὸ μαγεῖριον καὶ ἐφρόντισε νὰ ἐτοιμάσῃ τὸ φαγητὸν τῶν δύο κυριῶν, ἔπερ μετὰ ἡμίσειαν ὥραν ταῖς παρέθηκεν.

Ἐν ᾧ ἡ κυρία Ζακέ ἔθετον ἐπὶ τῆς τραπέζης τὰς ὑπάρκας, ἦχος κλειδοκουμβάλου ἠκούσθη εἰς γειτονικὸν δωμάτιον.

— Μήπως ἔχετε κἀνένα μουσικὸν εἰς τὴν οἰκίαν σας; ἠρώτησεν ἡ νεῆνις.

— Εἶν' ὁ υἱός μου, δεσποινίς, ἀπεκρίνατο ἡ κυρία Ζακέ μετὰ προφανεστάτης ὑπερηφάνιας.

— Ἄ! εἶν' ὁ κύριος υἱός σας;

Καὶ ἡ νεῆνις ἔταίνε προσεκτικὸν τὸ οὖς εἰς τὸν ἦχον τοῦ κλειδοκουμβάλου.

Μετὰ τινὰ στιγμήν ἐπανέλαβε:

— Ὁ κύριος υἱός σας ἔχει μεγάλην ἰκανότητα, κυρία. Αὐτὸ τὸ μέρος τοῦ Κόμητος Ὁρῦ τὸ ὁποῖον αὐτὴν τὴν στιγμήν παίξει, ἐκτελεῖται ἐντελέστατα.

— Ἡ κυρία Ζακέ ἠρθρασαν δευτέραν ἤδη φορὰν, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ τῆς ἐσπινθηροβόλησαν ἐκ χαρᾶς.

— Ὁ υἱός μου εἶχε πάντοτε κλίαν εἰς τὴν μουσικὴν, εἶπεν. Εἶναι εἰκοσιοκτὸ ἐτῶν καὶ μελετᾷ ἀπὸ δέκα ἐτῶν παιδί. Παίζει ἐπίσης πλαγιάουλον καὶ βιολῶν. Πολλὰ ἐξωδούσαμεν δι' αὐτὸν ἐπὶ πολὺν χρόνον καὶ ὅμως δὲν εἰμπορέσαμεν νὰ τὸν γείλωμεν εἰς Παρισίους, διότι [οἱ Παριῖοι εἶναι τὸ δεινὸν του. . .] Ἐν τούτοις ἐμελέτησε, περισσώτερον ὅμως μόνος του παρὰ μὲ τοὺς διδασκάλους τοὺς ὁποῖους τῷ εἰγάμεν. Σήμερον ἔγινε καὶ αὐτὸς διδάσκαλος, καὶ μᾶς ἀποζημιώμην πολλὴ διὰ τὰ ἐξῆθα ὅπου ἐκάμαμεν δι' αὐτόν. Πρὸ τεσσάρων ἐτῶν ἐσκέφθη νὰ συγκαλέσῃ εἰκοσι νέους τῆς πόλεως καὶ νὰ σχηματίσῃ μουσικὴν τῆς ὁποίας εἶναι διευθυντής. Ὁ κύριος κόμης Β. . ., ὁ παλαιὸς μου κύριος τῷ ἔδωκε τὸ ἀναγκαῖον ποσὸν διὰ ν' ἀγοράσῃ τὰ ὄργανα. Χάρης εἰς τὸν υἱόν μου, δεσποινίς, ἡ μικρὰ πόλις μίαν ἔχει μουσικὴν, ἡ ἑποία κατὰ τὴν γνώμην ἐκείνων ὅπου ἡξυρούμεν εἶναι ἐξαιρετος.

— Ὡ! αὐτὸ εἶναι λαμπρὸν. Ὁ υἱός σας, κυρία Ζακέ, τοιοῦτοτρόπως ἐγένετο ἄξιος τῆς εὐγνωμοσύνης τῶν συμπατριωτῶν του.

— Μάλιστα, δεσποινίς. Ἐπειτα ἡ μουσικὴ μὲς πολλὰκις ἐλαβε τὴν εὐκαιρίαν νὰ βοηθήσῃ τοὺς πτωχοῦς, διότι εἶναι πάντοτε ἔτοιμος διὰ τὰ καλὰ ἔργα. Ἀπόψε θὰ παίξῃ εἰς μίαν συναυλίαν τὴν ὁποίαν ὀργάνισαν ὁ υἱός μου καὶ μερικὸι φίλοι του χάριν μίξ ἀσθενοῦς πτωχῆς γυναίκας, χήρας μὲ πέντε παιδιὰ, ἐξ ὧν τὸ μεγαλύτερον εἶναι μόνον ἑκτὸ ἐτῶν.

— Φρικῶδες!

— Ὡ! μάλιστα, δεσποινίς, φρικῶδες! Ὁ πατὴρ τῶν δυστυχῶν αὐτῶν ὄρφανῶν ἦτο κτίστης. Ὅλος ὁ κόσμος τὸν ἐγνώριζεν ἐδῶ, διότι ἦτο ἄριστος πατὴρ, καλὸς σύζυγος, ἐργατικὸς καὶ τίμιος ἐργάτης, καὶ διὰ

τοῦτο τὸν ὑπελήπτοντο καὶ τὸν ἠγάπων. Πρὸ ἐνὸς μηνὸς ἐργάζετο εἰς τὸ κωδονοστάσιον τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου. . . Πῶς συνέβη, δὲν ἠμποροῦν ἀκόμη νὰ τὸ ἐνοήσουν. Αἱ σκαλοισαῖς ἔπεσαν καὶ ὁ δυστυχὴς κτίστης ἔπεσε κάτω εἰς τὸ λιθόστρωτον τοῦ δρόμου. Ὅταν τὸν ἐσήκωσαν ἦτο αἰματώφωτος, μὲ σπασμένα τὰ μέλη του, μὲ ἀνοικτὰ τὸ κεφάλι του, νεκρὸς τέλος πάντων.

Αἱ δύο κυριαὶ ἐρρηξάν κρωγὴν φρίκης.

— Λοιπὸν, ἔξηκολούθησεν ἡ κυρία Ζακὲ, διὰ νὰ συντρέξῃ τὴν χήραν καὶ τὰ ὄρφανά, ὁ υἱὸς μου ἐσυλλογίσθη νὰ δώσῃ συναυλίαν εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ Δημαρχείου, τὴν ὅποιαν ὁ κύριος Δήμαρχος τοῦ Σωμῶν παρεχώρησε. Δυστυχῶς καὶ μὲ πρὸν κόπον, οἱ φίλοι του καὶ αὐτὸς μόνον ἐξήκοντα εἰσιτήρια ἐπώλησαν, καὶ μὲ τρία μόνον φράγκα ἀντὶ πέντε. Ἄ! δεσποινίς, ἐὰν ἐτόλμων, . . . ἀλλὰ δὲν τολμῶ.

— Ἐσυλλογίσεσθε ἴσως νὰ μοι προτείνητε εἰσιτήρια τῆς συναυλίας ταύτης; εἶπεν ἡ νεῆνις.

— Μάλιστα, δεσποινίς.

— Καὶ δὲν εἶχατε τὸ θάρρος νὰ μοὶ τὰ προσφέρητε. Ἐἶχατε ἄδικον. Εὐχαρίστως ἀγοράζω δύο ἀπὸ πέντε φράγκα.

— Μήπως ἔχεις σκοπὸν νὰ ὑπάγῃς εἰς αὐτὴν τὴν συναυλίαν ἠρώτησεν ἡ νεῆνις.

— Ποῦς, μητέρα, ἀπεκρίνατο ἡ νεῆνις μὲ τὴν μελωδικὴν φωνὴν τῆς, ἀλλὰ καὶ χωρὶς νὰ ὑπάγωμεν δυνάμεθα νὰ συντρέξωμεν μίαν καλὴν πρᾶξιν.

Καὶ ἀποτεινομένη πρὸς τὴν κυρίαν Ζακὲ:

— Φιλτάτῃ κυρία, εἶπε, λάβετε τὴν καλωσύνην νὰ μοὶ φέρητε δύο εἰσιτήρια.

Ἡ κυρία Ζακὲ ἔμελλε νὰ ἐξέλθῃ, ὅτε ἡ νεῆνις τὴν ἐκάλεσε.

— Ἐπιθυμῶ νὰ ἴδω τὸν κύριον υἱὸν σας τῇ εἶπε. Παρακαλέσατέ τον νὰ λάβῃ τὸν κόπον νὰ μοὶ φέρῃ ὁ ἴδιος τὰ εἰσιτήρια. Εἰπέτε του ἐπίσης ὅτι πολὺ θὰ εὐχαριστηθῶ ν' ἀναγνώσω τὸ πρόγραμμα τῆς συναυλίας του.

Ἡ κυρία Ζακὲ ἐξῆλθεν ἀκτινοβολοῦσα,

(ἔπειτα συνέχεια)

Γ. Α. ΒΑΛΑΒΑΝΗΣ.

ΓΝΩΜΙΚΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΣΤΑΘΑ

Ἡ κοινωνικὴ τάξις καθ' ἑαυτὴν ἐπὶ παράδοξον οἰκονομικῶς ἐν τοῦτοις δὲν δύναται τις νὰ ἐνοήσῃ αὐτὴν ἄλλως ἢ ὡς ὑπάρχει· ἀλλ' αἱ παραχωρήσεις αἰτῆς ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν ὑπαρξίν αὐτῆς, τὰρττοῦσι διὰ τοῦ οἴκτου τὰς ἐξόχους ψυχὰς, ἱκανοποιοῦσι τὴν κενοδοξίαν

τῶν, καὶ προκαλοῦσι τὸν παροξυσμὸν καὶ τοὺς πόθους τῶν πολλῶν.

Ἡ μεγάλη πλάνη τῶν φανατικῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς πολιτικῆς, ἐστὶν ὅτι ἀποδίδουσι πάντα τὰ εἶδη τῶν ἐλαττωμάτων καὶ τῶν χαμερπειῶν εἰς τοὺς ἀντιπάλους αὐτῶν.

Ὁ δημεγέρτης οὐδὲν κρείττον δύναται νὰ ἐπιθυμήσῃ ἢ φαινομένην κα:αδραμῆν, τὴν ὅποιαν παρακαλοῦσθαι πραγματικῶς θραμβῶς.

Ὁ ἦρωας τῆς ὑπολήψεως καὶ τῆς δόξης, εἰς τοὺς διαφόρους αὐτοῦ βαθμοὺς, δύναται μόνος ν' ἀνυψώθῃ βαθμιαίως ἐκ τοῦ ἐγωισμοῦ εἰς τὴν συνειδήτην.

Εἰς τὸν Δάντε

ὦ, μέγα Ποιητῆ, μέγα Ἀλιγιέρη,
Τῆς Ἰταλίας λαμπρὸ, ἄσβυστο ἀστέρι·
Ἵ τὴν Κόλασι γιατί νὰ λησμονήσης,
Ἵ τὸν κόσμον τῆς μεγάλης φαντασίας σου,
Γιατὶ μία θέσι νὰ μὴν προσδιορίσης
Διὰ τοὺς Ἀθηναίους μεταφραστάς σου;

ΕΤΕΡΟΝ

Γιὰ! κεῖθ' ὁ θραῖου τὸ κάζο, ἡ σιὸρ' Ἀγγλίξ
Μᾶς ἀποκλεῖ τὸν Πειραιᾶ μὲ πλοῖα.
Γιὰ τοῦ Δήλεσι τότεις τῇ ληστεία,
Μᾶς ἀδειάζει τὰ κούφια μας ταμεῖα.
Προχθὲς γιὰ τοῦ Καλοπούζου τῇ γροθία,
Τῆς κάνομε παρὰ τὰ ἔς τὴν Πλατεία.
Ληστεύομε τὸ Δάντε, κ' ἡ Ἰταλία
Τῶν ληστῶν δὲν ζητεῖ τὴν τιμοῖρα!

ΤΑΚΙΝΘΟΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐμπρὸς ποιήσις (α.α.)—Φραγκίσκος Μοροζίνης [Σουλ.
Δ. Θεοδωρακάκης]—Αἱ Μεταμέλειαι, ἐτήγημα συνέχεια
καὶ τέλος [Δ. Ἠλιακόπουλος]—Ἡ ἐκ ἔθδων δέσημ
[Γ. Α. Βαλαβάνης]—Γνωμικὰ.—Εἰς τὸν Δάντε· ποιήσις
[Ἰάκινθος].

ΤΥΠΟΙΣ Σ. ΚΑΦΟΚΕΦΑΛΟΥ

ΚΥΨΕΛΛΗ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΤΡΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

προπληρωτέα

Ἐν Ἑλλάδι: . . . . . Δρ. ν. 6.

Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. χρ. . . . 10

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ

ΘΩΩΝ ΠΕΝΤΖΟΣ

ΕΤΟΣ Γ'.—ΦΥΛΑ. 3.

ΑΡΙΘΜΟΣ 27

Ἐν Ζαζάνθῳ τῇ 31 Ἰανουαρίου 1886

Η ΕΚ ΡΟΔΩΝ ΔΕΣΜΗ

(Διήγημα ἐκ τῶν τοῦ *Émile Richebourg*)

(συνέχεια: ἴδε προηγ. φύλλον).

Β.

Μετὰ μίαν στιγμήν τὸ κλειδοκύμβαλον ἔπαυσε κρούμενον καὶ σχεδὸν εὐθὺς δύο μικροὶ κτύποι ἤκούσθησαν εἰς τὴν θύραν τοῦ δωματίου τῶν δύο κυριῶν.

— Εἰσέλθετε, εἶπεν ἡ νεάνις.

Ἡ θύρα ἠνεώχθη καὶ εἰσῆλθεν ὁ νέος μουσικοδιδάσκαλος, στὰς ἐκπεπληγμένους εἰς τὴν θέαν τῶν δύο κυριῶν.

— Ἡ μήτηρ μου μὲ εἶπεν . . . ἐψέλλισε.

— Ὅτι ἐπεθύμουν ν' ἀγοράσω δύο εἰσιτήρια διὰ τὴν συναυλίαν τὴν ὅποιαν δίδετε ἀπόψε, ἀπετελείωσεν ἡ νεάνις. Εἶν' ἀληθές. Πολὺ καλὴν καὶ γενναίαν πράξιν κάμνετε, τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει ὅτι εἴσθε φιλεὺςπλαγγνος, διότι ἐκ τούτου, κύριε, οἱ ἀληθεῖς καλλιτέχνηται ἀναγνωρίζονται.

Συγχευόμενος ὀλίγον ὁ νέος καταβίβασε τοὺς ὀφθαλμοὺς.

Ἡ νεάνις ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ θυλακίου τῆς μικρὸν κυανοῦν μετὰξιγον θαλάντιον, κλει-

όμενον ὑπὸ δύο χρυσοῦν κρίκων, ἐξ οὗ ἔλαβεν εἰκοσάφραγον ὅπερ ἔθηκεν εἰς τὴν χεῖρα τοῦ διδασκάλου λέγουσα:

— Προσθέσατε τὸ μικρὸν αὐτὸ ποσὸν εἰς τὴν εἰσπραξίν τὴν ὅποιαν ἐκάματε διὰ τοὺς εὐεργετούμενους σας.

— Σὰς εὐχαριστῶ ἐν ὀνόματί των, δεσποινίς. Λάβετε τὰ τέσσαρα εἰσιτήρια.

— ὦ! δύο ἀρκοῦσι διὰ τὴν μητέρα μου, εἶπεν ἐκείνη μειδιῶσα.

— Θὰ ἔχωμεν τὴν τιμὴν νὰ σας ἴδωμεν εἰς τὴν συναυλίαν μας;

— Δὲν τολμῶμεν νὰ σὰς τὸ ὑποσχεθῶμεν, κύριε. Εἴμεθα κουρασμένοι ὀλίγον, δὲν εἴχομεν δὲ θέσεις εἰς τὴν ἀμαξαν καὶ διὰ τοῦτο ἠναγκάσθημεν νὰ διέλθωμεν τὴν νύκτα εἰς Σωμὸν περιμένουσαι τὴν ἀμαξαν τῆς αὐριανῆς πρωίας.

— Καὶ ἔπειτα, μουσικῆ ἔσπερις εἰς μετρίαν ἐπαρχιακὴν πόλιν δὲν εἶναι πρᾶγμα ἔλχυστικόν.

— Ἄλλ' οὐδαμῶς ἐσυλλογίσθην τοῦτο, ἀπεκρίνατο ζωηρῶς ἡ νεάνις. Δὲν ἔχουσι μόνον οἱ Παρίσιοι τὸ προνόμιον νὰ κατέχωσιν ἀρίστους καλλιτέχνας, σεῖς δὲ εἴσθε, κύριε, ἡ ἀπόδειξις.

— ὦ! δεσποινίς...

— Σας ήκουσα πρό ολίγου, κύριε, και γνωρίζω άρχουσαν μουσικήν διά να έκτιμήσω τήν αξίαν σας.

— Τήν πολυ όλίγην. Πρό πάντων όταν πολυ μελετήσουν τήν μουσικήν τέχνην παρατηρούσι καλλίτερον τόν άνεπαρκές αυτών. «Α! δέν συμμερίζομαι τήν γνώμην σας, δε σποινίς, μόνον εις Παρισίους υπάρχουν οι γνήσιοι καλλιτέχνηαι. Δέν είδον άκόμη τούς Παρισίους, αλλά θά είδιδον δέκα έτη της ζωής μου διά να μεταβώ έστω και δι' ολίγας ήμέρας. Πόσον ήθελα ν' άκούσω τόν Άδόλφον Νουρρίτ και τήν δεσποινίδα Φάλκων, δύο έντελεις καλλιτέχνας και έξόχους αιδούς!

«Η μήτηρ και ή θυγάτηρ άντήλλαξαν βλέμμα και μειδιάαα.

— Κύριε Ζακέ, είπεν ή νεάνις, μετά τινα στιγμήν σιωπής, δέν μοι δίδετε τόν πρόγραμμα της συναυλίας σας;

— Ίδού το, δεσποινίς.

«Η νεάνις έλαβε τούτο και τί διέτρεξε διά τών οφθαλμών.

— Πώς! είπεν εκπληκτός, μόνον μίαν αιδούν έχετε;

— Αημονείτε ότι τόν Σωμόν είναι πολίχνη, δεσποινίς και ότι ή απόστασις δέν μάς επιτρέπει να φέρωμεν καλλιτέχνας εκ Παρισίων. «Ο,τι δυνάμεθα κάμνωμεν και όχι ό,τι θέλομεν. Μόνον έρασιτέχνας δυνάμεθα να έχωμεν εδώ. Είς τήν πόλιν υπάρχουσι κυρίαί τινές άδουσαι άρκετά καλώς, άλλ' εις τήν οικίαν των, εις τήν αίθυσάν των και μόνον διά τούς φίλους των. «Η κυρία Σουλύ, ήτις θά ψάλη άπόψε, έχει ωραίαν φωνήν και γνωρίζει άρκετά καλά τήν μουσικήν. Συγκατένευσεν εις τήν παράκλησίν μου, ένεκα της περιστάσεως, να ψάλη ένώπιον τού κοινού. Αυτό εκ μέρους της είναι άληθής θυσία.

«Η νεάνις εσχέπετο, τήν κεφαλήν ελαφρώς έχουσα κεκλιμένην επί τού στήθους της.

— Κύριε Ζακέ, είπε μετά τινα στιγμήν, ή μήτηρ μου και εγώ θά έλθωμεν εις τήν συναυλίαν σας. «Όσοι με γνωρίζουν και με ήκουσαν λέγουν ότι άδω εύαρέστως. Έάν θέλετε, θά ήμαι άπόψε ή δευτέρα αιδίς σας.

«Η χαρά έλαμψεν έντός τών οφθαλμών τού νέου.

«Ω! δεσποινίς, άπεκρίθη συγκεκινημένος, δέν ήξέρω πώς να σας εύχαριστήσω, εί-

μαι λίαν εύτυχής δέ...

— Λοιπόν, ίσχυφωνοι, είπεν εκείνη. «Όταν θά έλθη ή ώρα διά να ψάλω, τότε θά είδοποιήσης τόν κοινόν ότι κυρίαί τις διαβαίνουσα εκ της πόλεως επεθύμητε να συντρέξη τήν εύεργετικήν εορτήν σας. Τώρα, τί θά ψάλω;

«Ηγέρθη, ήνοιξε μικρόν σάκκον και εύρε, μεταξύ πολλών μουσικών τεμαχίων, τήν μονωδίαν της Γο υ δ α ι άς : «Τώρα θά έλθη» και όλόκληρον τόν μελόδραμα Ρο β έ ρ τ ο ο Δ ι ά θ ο λ ο σ, τόν άριστοτέλχημα τού Μάγιερθερ.

— Ίδού, είπεν επανερχομένη πρός τόν νέον, θά ψάλω τήν μονωδίαν της Ραχήλ και τήν της Αλικίης τού Ρο β έ ρ τ ο ο Δ ι α θ έ λ ο υ : «Ηγήαινε, είπε, τέκνον μου.»

— Τα δύο τεμάχια εις τα όποία ή δεσποινίς Φάλκων έχειροκροτήθη περισσότερον, είπεν ό μουσικός.

— Δέν πιστεύετε ότι θά ήτο καλόν να επαναλάβωμεν μαζί, τούλάχιστον άπαξ, τά δύο αυτά τεμάχια;

— Βεβαίότατα, δεσποινίς. «Η δοκιμή αυτή είναι άναγκαία διά να μη σας συνοδεύω και πολυ κακά.

— Δέν φοβούμαι ουτό, είπεν επιχαρίτως ή νεάνις. «Άλλως τε, εκτός τού μέους όπερ θά παίξετε και τόν όποίον πολυ καλά γνωρίζετε, δέν έχετε να κάμντε τίποτε άλλο παρά να άκολουθήσετε τόν άσμα μου. Έχωμεν πολυν καιρόν.

— Η συναυλία θ' άρχισή εις τās όκτώ, και τώρα είναι έξ και ήμίσεια μόνον. Έχωμεν λοιπόν ήμίσειαν ώραν τούλάχιστον εις τήν διάθεσίν μας.

Μετέβησαν εις τόν δωμάτιον τού νέου διδάκτου, εκείνος δέ εκάθησεν εμπροσθεν τού κλειδοκυμβάλου. «Η δοκιμή ήρξάτο διά της μονωδίας της Αλικίης.

Πρό τού τέλους τού πρώτου τετραστίχου καθ' ήν στιγμήν ή νεάνις επανελάμβανεν διά τρίτην φοράν τās εξής λέξεις :

«Η μήτηρ του παρακαλεί δι' αυτών... οι οφθαλμοί τού νέου εκάλυφθησαν και οι δάκτυλοί του έμειναν ακίνητοι επί τών πληκτρων.

«Ηγέρθη άποτόμως. Τόν πρόσωπόν του επληγμύρει εκ τών δακρύων.

— Α, δεσποινίς! άνίκραξτε, δέν μοι είπατε τήν αλήθειαν, ή έντωπισί μου τήν ό-

κείαν αιδθάνομαι δέν με άπατά, είσαθε μεγάλη καλλιτέχνης!

— Μετρία αιδίς, κύρις, εις τήν όποιαν άληθώς άναγνωρίζουν αξίαν τινά. Άλλ' έ χακλωυθήσωμεν τās δοκιμάς μας, σας παρακαλώ. Άλλως τε είμαι βεβαία τώρα ότι δέν θά κάμωμεν κανέν λάθος.

Μετά τήν δευτέραν δοκιμήν εκάστου τεμαχίου, ή νεαρά αιδίς είπεν ότι ήτο εύχαριστημένη. «Ο νέος διδάσκαλος, πεπεισμένος ών ότι εύρίσκετο εμπροσθεν έξόχου μουσικού, προσεπάθησε παντί σθένει να σεβασθή τās θελήσεις της αιδίδου και να παρατηρήση τούς διαφόρους χρωματισμούς τού άσματος αυτής.

— Δεσποινίς Δουπλεσή! διελογίζετο ό νεανίας όταν μείνας μόνος ένεδύετο τήν ένδυμασίαν του διά τόν έσπρασ, αυτό τόν όνομα μ' είναι έντελώς άγνωστον, και όμως αυτή ή νέα είναι έξοχος μουσικός.

Β.

Είς τās όκτώ και τέταρτον, ότε ή συναυλία ήρξάτο διά τεμαχίου εκ της Πολι ο ρ κ ί α ς τ η ς Κο ρ ή ν θ ο υ παιζόμενον υπό της μουσικής της πόλεως, εκ τών ήτοιμασμένων διακοσιών τεσσαράκοντα θέσεων έν τή αίθουση, μόνον αι εκάτον ήσαν κατεληγμένοι. Άλλά παρίστατο εκεί ό νομάρχης και ή οικογένεια του και τόν άνθος της κοινωνίας τού Σωμόν. Δέν ήλπιζον δέ να έλθωσι περισσότεροι.

Πρό τού τεμαχίου της μουσικής τού μέλλοντος να περάνη τόν δευτέρον μέρος της συναυλίας, ό νέος διδάσκαλος ήγέρθη και άπευθυνόμενος πρός τόν κοινόν μετα φωνής προφανώς ήλλοιωμένης, τω άνήγγειλε ότι έσχε τήν άγέλπιστον εύτυχίαν να εύρη, τήν τελευταίαν ώρα, δευτέραν αιδίδον, και ότι ή νέα αυτή κυρία, ξένη εις τήν πόλιν, θέλουσα να συνδράμη τήν εύεργετικήν ταύτην συναυλίαν, έμελλε να ψάλη.

«Η αίθουσα επληρώθη υπό ψιθύρου εύχαριστήσεως, είτα δέ πάντες ετήρησαν βαθυτάτην σιγήν όταν είδον ύψηλήν και ωραίαν νέαν εγειρομένην, άφίνουσαν τήν θέσιν της, συγκεκινημένην δέ και έρυθριώσαν να διευθυνθή πρός τήν έξέδραν τών μουσικών εφ' ής άνήρχοντο διά κλίμακος εκ πέγντε ή εξ βαθμίδων.

Χαιρετήσασα τόν κοινόν, είδοποίησε διά κινήματος της κεφαλής τόν νέον διδάσκαλον ότι ήδύνατο ν' άρχισή.

Εκείνος έπαιεσε τήν εισαγωγήν της μονωδίας της Αλικίης. Από τών πρώτων τόνων τού άσματος, φρικιάσις διέτρεξε τόν άχροατήριον. Έν τούτοις ήκουον μετά θρησκευτικής σιγής. Άλλ' ό τελευταίος τόνος της έπωδου είχε μόλις έξέλθη τού στόματος της αιδίδου, ότε ό ένθουσιασμός εξερράγη εις φρενητώδη εύγε. Άπαντες ήγέρθησαν, οι κοντήτεροι άνήρχοντο εις τά καθήματα των, άπαντες έχειροκρότου. «Η διακοπή διήρχεσε περισσότερον τών πέντε λεπτών. Τέλος ή σιγή έγέγνετο αύθις, και ή αιδίς ήδυνήθη να τελειώση τήν μονωδίαν.

(έπεται συνέχεια)

ΤΑ ΛΕΓΟΜΕΝΑ *

Μιλούνε και Αένε.

«Η σκηνή τού παίξεν έρέτο στας Αθήνας, έξεσκέπασε δύο φρικιάσις ψυχολογικές πληγές τού Έθνους μας.—Είς τήν άνωτερην τάξην της κοινωνίας δέν υπάρχει διόλου φιλεθνιαμός εις τήν κατώτερην, δέν υπάρχει διόλου θάρρος!

Δέν είναι ένας της άνοτερας τάξεως, όπου σέ κήρυξην πολέμου, να μη θλίψη τή θέβαιη όλοτελή καταστροφή της Ελλάδος, τήν άλωσήτης από τούς Τούρκους και όμως δέν είναι ένας από αυτούς όπου να μη φωνάξη για τόν άμεσον πόλεμον!

«Η κατώτερη τάξην, βλέπουσιν νάν τούς άρπαζόνται τζ παιδιάτους [σωρηδόν διά τόν Σραγείον, και άδρακνεί, άρκοδνται να καταρώνται όλεθρον στους λησάστων, χωρίς να σηκώνονται σ' επανάσταση! — Έντελής δειλία!...

Κάθε νοίμων Έλληνας γνωρίζει ότι ό άμεσος κήλεμος ήβελ είναι άμση άλωση της Ελλάδος και όμως έν γνώσει του ζητει τήν βεβαίαν τούτην άλωση της πατρίδος του!

* Σ η μ. Δ ι ε υ θ ύ ν σ ε ω ς. Τό παρὸν ἀρθρὶδιον τοῦ έξόχου λογιου τού Έθνους ήμῶν άποσταλὲν ήμῖν δημοσιεύομεν, οὐδὲως αναδεχόμενοι τόν περιεχόμενον αὐτοῦ· οι δέ δυνάμενοι και θέλοντες άς συζητήσωσι τόν ὄρθον ή μη τῶν σκέψων τοῦ διασθίου άρθρογράφου. Έσμέν δέ και πρόθυμοι να δημοσιεύσωμεν πᾶσαν λελογισμένην και κοσμίαν άνταπάντησιν, πάντοτε ὅπως ε ν υ π ὀ γ ρ α φ ο ο δημοσιευθησομενην ὅπως και ὁ προσηλθς ήμῶν και σεβαστός συνεργάτης συνειθίζει.

Και πῶς τοῦτο;—Ἰδοῦ. Ὁ γνησιότερος, ὁ ἀποκλειστικότερος ἐγωϊσμός βασιλεύει σήμερα στήν Ἑλλάδα. Ἡ ἐνεστώσα γενεά σύγκαιται ἀπὸ ἄτομα, κἀθὲν ἀπὸ τὰ ὅποια ἔχει τὸ στόματου γεμᾶτο πατριδῶν, καὶ τὴν καρδίαν του γεμᾶτην Ἐγώ.

Ἰδοῦ ὁ ἀριάντιος ἐκεῖνος μίτος ὅστις θὰ μᾶς ὀδηγήσῃ ἀσφαλῶς εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ πῶς γίνονται τούτο...

Ὁ χτηνώδης ὄχλος τῶν Ἀθηνῶν, μὲζωμα λεπτῶν, λεπιδωτῶν, δολοφόνων, καὶ ἄλλων πολυειδῶν καθαρμάτων τῆς ὑψηλοῦ, ἔχοντας χρῆσι γι' ἀνακατοῦρα, γιὰ σκοτοῦρα, γι' ἀνατροπὴν τῶν καθεστώτων, βλέπει στήν εὐκαιρίαν τοῦ τοῦ παρουσιάζει ἡ Βουλγαρία, ἕνα πλούσιο στάδιον ὅλο δικαίου. Ἀλλὰ, δὲν εἶναι θέσιμα σὲ τούτους ὅπου ἦβελ ἀπακίτησως πατριωτισμόν.

Ἦθελε δὲ καταφρονηθῆ ὁ τοιοῦτος ὄχλος τῶν θορυβούτων ακκοῦργων, ἂν δὲν ἔχε ψῆφον. Ἀλλὰ ἡ ψῆφου τοῦ κάνει Βουλευτῆς, καὶ ἀπὸ Βουλευτῆς, Ἰπουργοῦ καὶ Κυβερνήτης!... Καὶ πόσος Ἑλληνας σήμερα, γιὰ τὴν Ἐξουσίαν, δὲν παρκαδίνει καὶ Ἑλλάδα, καὶ Ἔθνος, καὶ ὅτι ἄλλο;...

Ἀλλὰ δὲν εἶναι διὰ μόνον τὴν Ἐξουσίαν ὅπου προδίδονται Πατρίς καὶ Ἔθνος. Ἡ ἀποκλειστικὴ ἀποθέσει τοῦ Ἐγώ, κἀμνη ὥστε κἀθε σημερῶς Ἑλληνας νὰν τὰ προδῆν ὅλα, καὶ διὰ τὴν παρκαμικὴν του ἀφέλειαν. Ἔτσι,

Οἱ δημοσιογράφοι τῶν Ἀθηνῶν πρῶτοι, (καὶ μὴν ὑποθέτοτάς τους ἀγορασκίμενος ἀπὸ ἔχθρικὴν κάποιον Δυναμην) διὰ τὴν μόνον μεγαλύτερον πώλησιν τοῦ φύλλου τους, ἔτοιμοι νὰ συνταχθῶν μὲ τὸν ὄχλον τους, καὶ νὰ ζητήσουν καὶ τούτοι τὸν ἄμεσον πόλεμον, ἀδιαιφροῦντες, ὀλοτελῶς ἀδιαιφροῦντες, καὶ διὰ τὴν ἄλωση τῆς πατρίδος τους, καὶ διὰ τὴν σπαγὴν τῶν παιδιῶν μας.

Ὁχλος τότε, καὶ Δημοσιογράφοι ἠγήτορες τοῦ ὄχλου, κἀμνον ἕναν ὄγκον ἡμπορῶν, τὴν ἡμπορεσσην τοῦ ὅποιο οἱ Βουλευταίμας χρειαζόνται, καὶ παρὰ πολὺ χρειαζόνται, διὰ τὴν περικτιέρω στερέωσίν τους; εἰς τὸ Βουλευτικόν.

Καὶ ἰδοῦ τὸ ἐγωϊστικὸν συμφέρον τῶν Βουλευτῶν διὰ νὰ συντρέξουν εἰς τὴν ἀναστάτωση καὶ καταστροφῆν τῆς Ἑλλάδος!... Ἑλλάς ἡ καταστροφὴ τῆς Ἑλλάδος δὲν στοιχίζει περισσότερο στοὺς Βουλευταίμας; ἀπ' ὅτι, στοιχίζει στοὺς Δημοσιογράφους; καὶ οἱ Βουλευταίμας, μετὰ περρησίας ἀσυνειδήτου, προδίδουν κἀθὲν καὶ τοὺς ἐντολεῖς συνειδητῶς.

Καὶ τότε πάλι.—Ὁχλος, Δημοσιογράφοι καὶ Βουλῆ, κἀμνον ἕνα σύνολον, ὅπου καὶ Ἔθνος ἡμπορεῖ νὰ ποθῆ μάλιστα πῶς ὁ ἀληθινὸς κορμὸς τοῦ Ἔθνους ἀποθνήσκουσιν, δεικνυμένους, ἀφίνει νὰν τότε σέρνουν

χωρὶς ἀντίστασιν στὸ Σπαρταῖον.

Καὶ τί δρόμο τότε νὰ πάρουν οἱ Ἰπουργοὶ τοῦ Βασιλέως; καὶ ὁ Βασιλέως; ὁ ἴδιος στήν παρρησία τοῦ τεχνιτοῦ κιδθίλου τούτου Ἔθνους, τοῦ μόνου θορυβούτου καὶ προτρέποντος; — Παρκαδῆχοντες καὶ τούτοι τὴν σπαγίαν τῶν Ἔθνους, τὸν πόλεμον καὶ ἰδοῦ τὴν προκοσῖαν τῆς πατρίδος τετελεσμένη!... Μὰ δὲν φοβούνται τούτοι ὅλοι νὰ πάθουν καὶ αὐτοὶ στὸ ἐμβασιμα τῶν Τούρκων εἰς τὸν τόπον τους;

Τούτοι ἔχουν τὴν ἐλπίδα, καὶ σχεδὸν βεβαιώθη, ὅτι αἱ Δυνάμεις δὲν θὰ τοὺς ἀφήσουν νὰ ἐκτελέσουν τὰ φωνακούμενά τους; ἀκολούθως νομίζουν νὰ ἡμπορῶν νὰ φωνακοῦν ἀκινδύνως. Ἀλλὰ, καὶ ἀλλοῦ νὰ ἔλθουν τὰ πρᾶματτα, — στὸ ἐμβασιμα τῶν Τούρκων εἰς τὰς Ἀθήνας, μέρος ἀπὸ αὐτοὺς φεύγουν καὶ μέρος μένου ὑποκλινεῖς κὼλακες καὶ δούλοι τῶν τότε ἀρεντάδων τους; Ἀγάδων, καὶ τὴν περνοῦνε ὄραξιν!... Οἱ δὲ πρῶτοι, οἱ ἐλπίζοντες εἰς τὴν ἐπέμβασιν τῶν Δυνάμεων, ἐκεῖνοι χυποῦν τὸ κεφάλι τους στὸ πύργον καὶ πεθάνουν σκακίμενοι.

Εἶναι δὲ μὲ τέτοιες ἐλευθερὲς κερδοσκοπίες καὶ χερμαίαις ἐλπίδαις, ὅπου νομίζον νὰ ἡμπορῶν νὰ μετέρχονται ἀκινδύνως τὸ ἀγαπητόν τους ἔργον τοῦ λαοπλάνου. Ἡ ἔβρισιπῆτους, ἡ προσβολῆτους, εἰς τοὺς Πρεσβευτῆς τῶν Μεγάλων Δυνάμεων, εἰν' ἐνοσημένες νὰ φέρουν, ἡ τοὺς χριστῶν καὶ συντελεστων εἰς τὸ νὰ γένη τὸ ἐθνοσωτήριον ἀποτελέσμα τῆς ἐνόπλου ἐπεμβάσεως, ἡ ὅποια μόνη ἡμπορεῖ σήμερα νὰ λυτρώσῃ, ἀπὸ τὸ σφακερὸ θῆμα πῶς μὲ τὸσον ἀπερισπείφια ζητοῦνε τάχα νὰ κἀμουν, καὶ αὐτοὺς, καὶ ἐμᾶς, καὶ τὴν Ἑλλάδα.

Κ' ἐγώ, ἂν ἦμιονα Δελιγιάννης, ἦθελε συνειδητῶς κρυφίως μὲ τὰς Δυνάμεις διὰ τὴν ἐνοπλον ἐπέμβασιν ὡς μόνον μέσον ἱατρειᾶς.

Ἡ ἐνοπλο; ἐπέμβασις τῶν Δυνάμεων εἶναι σήμερα ἡ μόνη μεγάλη κρυφὴ ἐλπίδα τῶν ακκοῦργων δημοκόπων μας, καὶ ἡ φανερὴ δικαίτημα. Ἐπειδὴ ἡ μόνη ἐνοπλο; ἐπέμβασις ἡμπορεῖ νὰ μᾶς λυτρώσῃ ἀπὸ τῆς ἐνδεχόμενης ἀλέθρια ἀποτελέσματτα τῆς κίσχροῦς δημοκοπίας.

Βέβαια.—Ἄν δὲν ὑπῆρχαν ἡ Εὐρωπαϊκῆς Μεγάλης Δυνάμεις; ἂν δὲν ὑπῆρχαν εἰς τὸν Κόσμον παρὰ μόνον Ἑλλάς; καὶ Τουρκία, τὰ βλαρκαοῦδα τούττα πῶς τώρα κἀμνον τοὺς ἀρεμικίους, στήν μόνον παρρησίαν τῆς Τουρκίας; ἦθελε βουτοῦνε μέσα στὴ λάσπη τους καὶ ἀκίμη νὰ μὴ νομίζονται ἀσφαλῆς.

Εἶναι ὅθεν εἰς τὸ κράτημα τὸ ἐλπίζομενον νὰ παρκαμικθῆ ἀπὸ τὰς Δυνάμεις ὅπου θάνουν ὅλες τὰς ἐλπίδες τους, καὶ Δουκιστίζουνε θαρραλεῶς; καὶ κἀταστρέφουν τὸ Ἔθνος!... Μὰ τοῦτο εἶναι τὸ ἄκρον

ἄκρον τῆς παλιαθροπίας καὶ τῆς συχασίας.

Ἔτσι, στές ἐθγενικῆς ψυχῆς δὲν μένει παρὰ νὰν τοὺς εἰποῦμε,

«Γενεὰ ἄπιστη καὶ διεσθαρμένη! Σεῖς πέρνετε τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα διὰ νὰν τὸ ἀτιμᾶστε. Ἀλλὰ ἡ ἀτιμία μένει στὴ γενεὰ τούτη, καὶ ὄχι στὸ ὄνομα. Τὸ ὄνομα τὸ ἑλληνικὸν θέλει τὸ τιμῆσων, καὶ τώρα ἀκίμη, συνειδητῆσας ἄλλοι τίμιοι ἄνθρωποι. Ἀλλὰ καὶ ἀφοῦ χαθῆτε σεῖς οἱ ἀνάξιοι τοῦ ὀνόματος ὅπου φέρνετε, θέλει τὸ τιμῆσων οἱ ἀπόγονοι, οἱ ὅποιοι θέλει θεωρήσουν τὴν σημερινὴν σας ὑπαρξιν ὡς ἕνα Ἐθνικὸν Δυστύχημα; ἀλλὰ δυστύχημα τότε πλέον ἀπερασμένο.

ΑΝΑΡΕΑΣ ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΣ.

Η. ΧΙΩΤΟΥ

Πολιορκία Κερκύρας τῷ 1716 καὶ ἡ κατὰ τὴν 11 Αὐγούστου λιτανεία τοῦ λειψάνου τοῦ Θαυματουργοῦ Ἰσαράχου Σπυριδῶνος πρὸς ἐτήσιον ἀνάμνησιν τῆς διασώσεως Κερκύρας ἐκ τῆς πολιορκίας.

Α'.

ΠΟΛΙΟΡΚΙΑ.

Ὁ Σουλτάνος Ἀχμέτ Γ'. ἄλωσας τὴν Πελοπόννησον, ἀπέστειλε στόλον καὶ στρατὸν εἰς Κερκύραν ἵνα τὴν κυριεύσῃ (1716). Ὁ στόλαρχος τῶν Βενετῶν Πιζάνης ναυμαχίσας περὶ τὸ κανάλιον Κερκύρας δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐμποδίσῃ τὸν διάπλον τοῦ ἔχθρου. Κατὰ τὴν ναυμαχίαν ταύτην τῆς 4 Ἰουλίου ἐνέδειξαν ἀνδρείαν οἱ μαχηόμενοι εἰς τὰ κότεργα καὶ γαλέας νησιῶται κατεργαστοὶ Λαδικῆς, Παναράκης, Λευκόκυλος, ταγματάρχης Ρώμας, Θεοτόκης. Ὁ στόλαρχος Τούρκος Κόγιας ἀπέβηκε στράτευμα 30,000 ἀνδρῶν εἰς Ἰψὸν καὶ Γουβίον καὶ ὁ Σερρακιερὴς Μουσταφῆς διήλθεν τὸ πρᾶστειον Ποταμόν. Ὁ στρατάρχης Σκολεμβούργος μὲ ἀδοσφράγματα περιφράγματα καὶ ὀχυρώματα εἰς ἔξτὸ ἐξωτερικῶν τῶν φρουρίων προέλαβε τὰς ἐφοδούς. Ἀλλ' ὁ Σερρακιερὴς κατέβη ἐκ τοῦ Βουνοῦ Ἀβραάμ, καὶ ἐξέτεινε περιμαρκακίματα κατὰ τὸν Σκάρπωνα καὶ τὸ φρούριον Σωτήρος. Ἐστῆσε κανονοσωχίαν ἐπὶ τοῦ Κεραλομαθίδου, καὶ ἐκμανοβόλει τὸ φρούριον. Ὅλον τὸ μέρος τοῦ φρουρίου ἀπὸ τῆς ὕψους Ραχιμόνδου, ἕως τῆς ὕψους τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου ἐπασχεν ἐκ τῶν κανοβολῶν. Αἱ σφαῖραι ἔβανον εἰς τὸ παλαιὸν φρούριον καὶ εἰς τὸ πρᾶστειον Γαστράδων.

Ἡ φρουρὰ συνέκειτο ἐκ 2449 ἀνδρῶν, μὲ τοὺς ὁ-

ποῖους συνήριθμοῦντο ἐξακόσιοι νησιῶται Κερκυραῖοι, Κεφαλλῆνες, Ζακύνθιοι καὶ πᾶμπολλοὶ στρατοσύλλακτοι Ἀλβανοὶ καὶ Γερμανοί. Ὁ Στρατάρχης ἐποίησεν ἐξοδὸν πρὸς ἀπόκρουσιν τῶν πολιορκούντων. Μάχη συνήθη ἐκ τοῦ σωτάδην. Ἀλλ' οἱ Γερμανοὶ ἀπατηθέντες ὀπισθοδρόμησαν, καὶ κατέλειψαν μόνους τοὺς Ἱταλογακοὺς εἰς κατὰδίσω. Οἱ Τούρκοι ὀλίγον ζημιωθέντες ἐνεθάρρουν. Τὰς 9 Αὐγούστου μὲ ἀλλελαγμὸν καθώρουν τοῦ φρουρίου, καὶ ἐπέβητον κλίμακας ν' ἀναβῶσι τὰ τεῖχη, ἀφοῦ διέβησαν τὴν τάφρον. Ἰψῶσαν χώματα κατὰ τὸν Σκάρπωνα, καὶ στήσαντες 30 σημάκας, ἀνέβανον τὸ κερατοεἶδες ὄχυρωμα τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου.

Οἱ πολιορκούμενοι ἀντετάσσοντο ἀνδρείως κατὰ τῶν ἐπιτιθεμένων. Οἱ ἀλλελαγμοὶ τῶν Βαρβάρων, οἱ κρότοι τῶν τυμπάνων, τὰ ἤχηματα τῶν σκλήπινων ἐπατάχουν τὸν ἀέρα, καὶ ἐξεκώφεον τὰς ἀκοὰς εἰς ἐκτέλεσιν τῶν κελουμάτων. Ἀντήχουν οἱ θόρυβοι τῶν συγκρουομένων καὶ ὀπλων. Ἐκτύπων οἱ πέλεκυς, ἐθροντοβόλων τὰ κανόνια, καταβράζοντο δρύφρακτα καὶ ἕβραι, κατακρημνίζοντο τεῖχη. Διέχοντο αἱ φλόγες πυροβόλων, βομβῶν, τουφεκίων παντοῦ, καὶ ἔκαιον τὰς ἐπισωρευμένους κωστικὰς ὕλας. Φρικτὸν δὲ συνετελεῖτο θέαμα τρόμου καὶ ἀθυμίας εἰς τοὺς πολιορκουμένους. Στρατιῶται, ἀξιωματικοὶ, πληθὺς λαοῦ σπεύδουσι προθύμως εἰς τὸν κίνδυνον. Ὁ σύνδικος τῆς πόλεως Κορυφῶν Πέτρος Βούλγαρης ὀδηγεῖ τοὺς Κερκυραῖους εἰς τὴν ἄμυναν. Ἄπαντες εἰπόνται εἰς τὰς φλόγας φωνάζοντες γενναιοκρῶδυντες. Ἐντόπιοι καὶ ἔξω, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ἱερεῖς καὶ λαϊκοὶ τρέχουσιν ἀμιλλόμενοι εἰς τὸν τόπον τοῦ κινδύνου. Οἱ μὲν γενναίως ἐπέπιπτον καὶ κατέπιπτον τοὺς Βαρβάρους, οἱ δὲ ματερόμενοι καὶ παρηγόρουν τοὺς πληγωμένους; ἄλλοι μετέφερον ὄπλα, πυρίτιδας, καρφία καὶ κωσίμους ὕλας. Ἔως καὶ αὐτοὶ οἱ Ἑβραῖοι ἐρρίπτον θραστὸν ἔλαιον κατὰ τῶν ἐφορμούντων. Ἱερεῖς μὲ τὸν Σταυρὸν εἰς τὰς χεῖρας ἐνεψύχουν τοὺς μαχομένους ὑπερπίστεως καὶ πατρίδος, καὶ τις μὲ τὸν Σταυρὸν ἐκτύπη τὸν δειλοκρόδιον λειποτάκτην ἕτερος περιφῶρων τὴν ἁγίαν δορεάν, ἐκινῶναι τὸν λειποψυχῶντα πληγωμένον. Αὐτὸς δὲ ὁ Πρωτοπαπᾶς Σπυριδῶν Βούλγαρης μεθ' ὅλου τοῦ κλήρου, καὶ ὁ Δακτύπος Ἐπίσκοπος; ἐδέοντο εἰς τὰς ἐκκλησίας, καὶ ἐπεκαλοῦντο τὸν θαυματουργὸν Σπυριδῶνα προστάτην νὰ καταβράσῃ τοὺς Ἀγαρηνούς. Τὰ κανόνια, τὰ τουφεκία κατέβροχον φλόγας πυρὸς κατὰ τῶν ἐπιτιθεμένων. Βόμβαι, γροντάκι λίθου, πύραυλοι, καρφία, σιδηρὰ πυροβόλα, μύδροι κοκκινόφλογοι κατέρριπτον εἰς στρώματα ἐπὶ γῆς τοὺς ἐφορμούντας, ἐσκαπίζον

μυθούς, εκτόπωντο χείρες και πόδες, εξεσχίζοντο αι σάρκες, ανεμοσκορπίζοντο τὰ θράσυματα. Τὸ αἷμα ἔρρεεν ἐπὶ τῶν τοιγῶν, ἐσωρευετο εἰς τὰς διόδους, ἐπλημμύριζε τὰς τάφους.

Ἄλλ' οἱ θάρβαροι στίφος ἐπὶ στίφους ὑποσκελιζόντες σώματα φονεμένων ὁμοιωθῶν, καὶ καταπατοῦντες σωρείας πληγωμένων, ἐπιπίπτουσι κατὰ τῶν μαχομένων χριστιανῶν. Κυριεύουσιν ὅλην τὴν ὄρῳν τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, ἀναβαίνουσι τὸν ἐξωτερικὸν περίβολον καὶ εἰσερχονται εἰς τὰς ἐνδοτέρας [συγκληονίας. Ὁ Στρατάρχης με 800 στρατιώτας τρέχει εἰς τὸν Σκάρπωνα καὶ τὸν ἀνακυριεῖ. Ἄλλ' οἱ Τούρκοι τρίς ἐφορμῶσι καὶ τρίς [ἀποθωβόνται. Κατασφάζονται, κατακτόνται, κρημνίζονται αἱ ἱστάμεναι σημαῖαι τῶν πολεμίων. Ἀνακυριεῖται ἡ ὄρῳ; τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, καὶ τὸ ἀντιχαράκωμα εἰς τὴν Βασιλικὴν Πύλιν. Πολλαχῶθεν ἀποκρούονται οἱ ἔχθροί, τρέπονται εἰς φυγὴν καὶ καταδιώκονται. Οὕτω 1200 μαχηταὶ χριστιανοὶ ἀπώθησαν 12000 πολεμίους Βαρβάρους. Ἐξ αὐτῶν ἐφονεύθησαν 4,850, καὶ ἐπληγῆθησαν 5,000. Μικροὶ σημαῖαι ἔμειναν εἰς τὰς χείρας τῶν Χριστιανῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἐφονεύθησαν καὶ ἐπληγῆθησαν ἕως 500.

Πρὸς τοῦτους ἦλθε καὶ ὁ οὐρανὸς βοηθὸς εἰς τὰ χριστιανικὰ ὄπλα, καὶ ἐπέφερε τὴν τελείαν καταστροφὴν τῶν Βαρβάρων. Τὴν ἐπαύριον τῆς ἐφόδου θολοῦται καὶ ζοφοῦται ὁ ὄρατος διεγείρεται ὄρνυτις καὶ φρικτῆλος ἀνεμος. Ἀνοίγονται οἱ καταράχματα τοῦ Οὐρανοῦ καὶ πίπτουσιν εἰς ραγδαίαν ὄρυγιν. Βρονταί, ἀστραπαὶ καὶ κερανοὶ καὶ ἀνεμολέλη καταχαλῶσι καὶ ἀνεμοσκορπίζουσι τὰς σκηνὰς τοῦ στρατοπέδου. Πλημμυρεῖ ἡ ὄρυξις, συντρίβονται τὰ περιφράγματα καὶ αἱ ἀποθήκαι. Εἰς ποταμούς, ὑδάτων μεταβάλλονται αἱ τάφροι. Διάδροχοι οἱ πολεμιοὶ καταφεύγουσιν εἰς τοὺς χάνδακας καὶ τὰ πλοῖα. Ἄλλ' ἐκεῖ εἰσερχόμενοι εὐρασκουσιν ἅπαντα καταθροισμένα καὶ πλημμυρισμένα καὶ πνίγονται. Ἐντρομοὶ ἄλλοι φεύγουσι· ἑλασσημοῖσι τὸ ἄνωμα τοῦ ἀληθοῦς Θεοῦ. Φαντάζονται ὅτι καλογήρους τις κρατῶν δῆδης καὶ κερανοβολῶν τοὺς καταδιώκει. Ὁ Σερρακιέρης Μουσταφᾶς ματαίως προσπαθεῖ νὰ μετριάσῃ τὴν δειλίαν καὶ κρατίστη τοὺς διεσκορπισμένους εἰς νέαν ἐπίθεσιν. Μαθὼν δὲ ὅτι ἔθρασεν ὁ Ἰσπανικὸς στόλος καὶ ὅτι ἐμπόδιση τὴν μετακίνησιν τοῦ στρατοῦ, διατάσσει εὐθὺς τὴν ἀναχώρησιν τῶν ἀπομεινάντων. Ἐξίχοντα κανόνια, 8 ἰγδύα βομβῶν, πλῆθος τροφῶν καὶ πολεμοφοδίων καὶ 1600 νεκροὺς ἐγκατέλειψαν οἱ Ὀθωμανοὶ, οἵτινες μετὰ 45 ἡμέρῶν πολιορκίαν καὶ ἐπιθέσεις ἔφυγον ἐλευθῶς.

Ἡ διάκωσις τῆς Κερκύρας ἐξ ἀλώσεως ὑπὸ Βαρ-

θάρων ἔσωσε τὴν ἀπειλούμενην Ἰταλίαν καὶ τὴν λοιπὴν Χριστιανικὴν Εὐρώπην. Οἱ Κερκυραῖοι ἐδοξολόγουν τὸν Ὑψίστον καὶ εὐχαριστοῦν τὸν προστάτην Θαυματουργὸν Σπυρίδωνα. Ὁ σπύλαρχος Πιζάνης διέταξεν ἐπέτειον ἑορτῆν καὶ λιτανεῖαν τοῦ Ἁγίου Λειψάνου κατὰ τῆς 11 Αὐγούστου, ὡς ἡμέραν ἀναμνήσεως τῆς καταστροφῆς τῶν Βαρβάρων· λέγει δὲ τὸ περὶ τούτου ψήφισμα—»Ἐπὶ τῆς πολιορκίας τοῦ φρουρίου τούτου Κορυφῶν ὄρατὴ ὑπῆρξεν ἡ προστασία τοῦ ἐνδόξου ἁγίου Σπυρίδωνος· ὑπὸ τῶν ἰσχυρῶν μεσιτεύσεων τοῦ ὁποῦο [κινηθῆσα ἡ θεία εὐσπλαγχνία, ἠθέλησε νὰ ποιήσῃ τῶσαν λαμπρότερον τὸ θαῦμα, ὅσον καθ' ἣν ὄραν ἦτο μέλιτος ἐπιχειμενὸς ὁ κίνδυνος, με ἀπροσδόκητον εὐτυχῆ μεταβολὴν, συνέβη ἡ ποθητὴ ἀπελευθέρωσις τοῦ αὐτοῦ φρουρίου. Κατασπευμένοι ἐκ τούτου οἱ πολεμιοὶ ἦσαν τὸ στρατόπεδον, καὶ ἐγκατέλιπον τὸ πυροβολικόν, τὰ πολεμοφοδία καὶ τὴν ἀποσκευὴν. Πρὸς τὴν ἐνεργετικὴν τοσοῦτου θαύματος πᾶσα καρδία καὶ πᾶσα διάνοια ὀφείλει νὰ προσπέσῃ προσευχομένη καὶ με ταπεινότητα ἀποδιδοῦσα τὰς εὐχαριστίας νὰ καταδείξῃ τὸ μέγεθος τῆς εὐεργεσίας καὶ τοῦ κοινῶ ὠφελήματος. Καὶ ἐπειδὴ εἰς αὐτὰ πρέπει νὰ προστεθῶσι τὰ ἀποτελέσματα δημοσίας εὐλαβοῦς εὐγνωμοσύνης, κρίγει εὐλογίαν ἡ δημοσία Ἀρχὴ νὰ καθιερώσῃ διηλεκτῶς ἐπέτειον τινὰ ἀνάμνησιν τῆς εὐτυχίας ἐκείνης ἡμέρας, καθ' ἣν εἰδομα καταβεβλημένους τὰς προπαθείας, ἐξηυτελισμένην τὴν υπερηφάνειαν καὶ τοὺς θαρβάρους διὰ ὀδόν τραπέντας εἰς φυγὴν, ὅτε μᾶλλον ἤλπίζον νὰ ἐπιβῶσι σκληρὸν ζυγὸν εἰς τοὺς λαοὺς τούτους, καὶ νὰ κατακινήσωσι τὸ φρούριον, ὅπερ ἐξασφαλίζει τὴν χριστιανωσύνην ἐκ τῶν εἰσβολῶν αὐτῶν. Εἰς δόξαν λοιπὸν Θεοῦ τοῦ Κυρίου, καὶ εἰς τιμὴν τοῦ Ἁγίου Ἀντιλήπτορος, δυνάμει τῶν παρόντων καὶ τῆ ἐξουσίᾳ τοῦ ἡμετέρου Γενικοῦ Καπιτανάτου ἀποφασίζονται τὰ ἑξῆς.

1ον. Κατὰ πᾶν ἔτος τὴν ἐξιομνημόνευστον ἡμέραν τῆς 11 Αὐγούστου Ε. Π. μέλλει νὰ ἐκτίθηται τὸ θαυματουργὸν λείψανον τοῦ Ἁγίου.

2ον. Μετὰ τὴν τέλειαν τῆς λειτουργίας καὶ φέρηται ἐν λιτανείᾳ κατὰ τὴν πόλιν τὸ ἱερὸν σκῆνος συνοδευόμενον ὑπὸ τοῦ κλήρου, τῶν δημοσίων Προστατῶν καὶ τῶν Ἀρχῶν τῆς πόλεως μετὰ μεγίστης ἀκολουθίας τοῦ λαοῦ, ἵνα πάντες ἐπικαλῶνται διήνεκτες τὰς εὐλογίας αὐτοῦ, ὅπως κατὰ τὸ μέλλον προστατεύσῃ καὶ υπερασπίσῃ κατὰ τῶν ἐπιβουλῶν τῶν ἀπίστων Ὀθωμανῶν τὴν πόλιν καὶ τὴν νῆσον.

3ον. Πρὸς πλειοτέραν λαμπρότητα καὶ χαρμῶσιν ἑορτῆν πρέπει κατὰ τὴν τελετὴν ταύτην τὸ Ἅγιον λείψανον νὰ κερτάται παρὰ τῶν φρουρίων

καὶ τῶν παρορμούντων δημοσίων πλοίων με τὸς συνήθεις πυροβολισμοὺς τῶν κανονίων εἰς τὰς ἄλλας λιτανεῖας τοῦ αὐτοῦ Ἁγίου, εἰς ἀθάνατον μαρτυρίαν δημοσίας εὐγνωμοσύνης ἕνεκα τοσοῦτον εὐτυχῶς συμβάντος.

4ον. Ἡ Ἐκλαμπροτάτη Γερουσία τῆς Γαληνοτάτης Ἀριστοκρατίας τῶν Βενετῶν, ἀφίερωσε μεγάλην κανδύλαν ἀργυρᾶν, ἵνα ὑπάρχη πάντοτε ἀναμνην ἐνώπιον τοῦ Ἁγίου, καὶ πρὸς συντήρησιν θά προμηθεύηται παρὰ τοῦ δημοσίου ἀπὸ ἔτος εἰς ἔτος τὸ ἀπαυτούμενον ἔλαιον. Πρὸς τοῦτους ἡμεῖς ἐγκρίνομεν εὐλογίαν ἐπίσης τὴν ἐξέσκησιν ἔργου τινὸς ἐλεημοσύνης πρὸς τοὺς πτωχοὺς τῶσαν Λατίνους, ὅσον Γραικοὺς πρὸς τοὺς ἐπαυτούτας κατὰ τὴν πόλιν, καὶ πρὸς τοὺς πένητας τοὺς μένοντας εἰς τὰς κατοικίας των. Τὸ ἡμισυ τῶν χρημάτων πρὸς εὐγνωμοσύνην θά παραδίδεται εἰς τὸν Περικρατέστατον Ἀρχιεπίσκοπον Λατίνων, τὸ δὲ ἄλλο ἡμισυ εἰς τὸν Παναθεσσαμώτατον Πρωτοπαπᾶν. Καὶ ὁ μὲν πρῶτος θά διανεμῇ εἰς τοὺς πτωχοὺς τῶν Γραικῶν τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐνώπιον τῶν δημοσίων [Παραστατῶν, ὅπως ἀφελόμενον μᾶλλον πάντοτε τὰς εὐλογίας τοῦ Ὑψίστου καὶ τὴν μεσιτείαν τοῦ Θαυματουργοῦ Ἁγίου ὑπὲρ τῶν δημοσίων ὄπλων, καὶ ὑπὲρ τῆς διηνεκῶς διασώσεως τοῦ φρουρίου τούτου καὶ τῆς νήσου Κερκύρας ὑπὸ τὸ κράτος τῆς Γαληνοτάτης Πολιτείας.

5. Τῶν παρόντων διατάττομεν τὴν ἐγγραφὴν ὅπου δεῖ καὶ διαταγὴν ἰδίως ἐν τῇ δημοσίᾳ Θεασυροφυλακείᾳ διὰ τὴν ἐπὶ πάντος ἐκτέλεσιν.—Πρὸς πιστοποιοῦσιν κτλ. Κερκύρα τῆ 20 Μαρτίου 1717 ε. ν. Ἀνδρέας Πιζάνης Γενικὸς Καπετάνιος.»

Ἀκολουθοῦς ὁ αὐτὸς Πιζάνης ἐπρόσφερεν ἀργυρᾶν κανδύλαν ἀφίερωμα τοῦ στόλου με τὴν λατινικὴν ἐπιγραφὴν—»Θεῶν Σπυρίδων προτατεύσαντι τὸν στόλον ἐξ ἑθνηκῶν προσβολῶν Ἀνδρέας Πιζάνης ὑπερτάτος ἀρχηγὸς τὸ ἀνάθημα τοῦ στόλου τούτου προσήγαγῆς ἀψίξ.—» Ἐπίσης ἡ Βενετικὴ Γερουσία διὰ ψήφισματος τῆς 26 Ἀπριλίου 1727 ἐπρόσφερεν ἄλλην μεγάλην ἀργυρᾶν κανδύλαν, κρατούσαν κύκλω καὶ ἄλλας λυχνίας με ἐπιγραφὴν—»Νικασθεῖσθε τῆς Κερκύρας ὑπὸ τοῦ Θεοῦ Προστάτου Σπυρίδωνος ἢ Βενετικῆ Γερουσία κτλ.—»

Ἐθῶς δὲ ἡ Κυβέρνησις τῆς Βενετίας ἤμεψε τοὺς ἀγῶνας καὶ τὴν κρατερίαν στρατηγῶν ἀξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν. Ἐτίμησε με ἵπποτικά παράσημα καὶ χρυσοῦν περιδέραιον τὸν ἑκτακτον στόλαρχον Πιζάνην, τὸν μοίραρον Κορνάρου, καὶ τὸν Γενικὸν Προβλεπτὴν τῶν τριῶν νήσων Λορεδάων. Πρὸς δὲ τὸν στρατάρχην Σκολεμβούργου ζῶντα

ἔγειρεν ἀνδραίντα μαρμάρων ἱστάμενον νῦν ἐν τῇ μεγάλῃ δεινδροφύτῃ πλατείᾳ τῆς πόλεως Κερκύρας πρὸ τῆς πύλης τῆς ἀκροπόλεως. Ὁ ὑψαλὸς στήλοβᾶτης αὐτοῦ ἐκδηλοῖ τὰ τρόπαια δι' ἀναγκύρων καὶ φέρει ἐπιγραφὴν λατινιστῆ, ἣν μετέφρασα

Ματθία Ἰωάννη Κόμητι Σκολεμβούργου

Ἐπάτω πεζοῦ ἀρχηγέτη

Χριστιανικῆς πολιτείας κατὰ πολιορκίαν Κερκύρας

Ἰσχυρῶ προμάχῳ αὐτῷ ζῶντι

Ἡ Γερουσία

ἔτσι ἀψίξ!

Ὁ Πιζάνης καταδιώξας τὸν Τουρκικὸν στόλον προσορμίσαντα εἰς Ἐλαφονήσια, καὶ καταναμαχησας αὐτὸν εἰς τὸ πέλαγος τῶν Κυθήρων, κατενίκησεν. Εἶτα ἀντιπλευσάντος ἀνέμου, ἀπειμωθήτη τοῦ λοιποῦ στόλου, καὶ μετὰ 5 ἡμέρας εὐρήθη ἀπέκνυτι τῶν Στρογγῶν. Ἐνταῦθα ἀπεβίβασθη μετὰ τινων ἀξιωματικῶν εἰς τὴν μονήν, καὶ ἐπροσκίνησε τὸ λείψανον τοῦ Ἁγίου Διονυσίου τοῦ Συγούρου Ζακύνθου. Δύο δὲ ἡμέρας ἀφοῦ ἀπέπλευσεν, ἴδω γαλέα Τουρκικὴ προσέβηκεν εἰς τὸ νησίδιον. Ἐξ αὐτῶν ὤρμησαν οἱ Βαρβάροι ὀδηγούμενοι ὑπὸ τοῦ κειμοδιφῶς Μούστου εἰς τὴν ἐνταῦθα Μονὴν τοῦ Παντοκράτορος. Ἐσφάξαν τοὺς καλογήρους, οἵτινες πρότερον ἐκ φόβου τοῦ Βαρβαρικοῦ στόλου, εἶχαν κρύψῃ σκεῦθῃ ἱερῶ, εἰκόνας καὶ τὸ ἅγιον λείψανον [εἰς τὴν σπήλαιον. Διήρασαν τὰ πολύτιμα σκεῦθ, κατέκοψαν τὰς δύο χεῖρας καὶ τὸν ἕνα πόδα τοῦ ἱεροῦ λειψάνου, καὶ ἀνεχώρησαν. Δύο δὲ μόνου καλόγηροι σωθέντες ἐκ τῆς σφαγῆς εἶδον κορβέταν Βενετικὴν διαπλέουσαν, καὶ ἐποίησαν σημεῖα ἵνα προσεγγίσῃ. Οἱ ἐξ αὐτῆς διὰ λέμβου μεταβιβάσθentes εἰς τὴν νῆσον εἶδον τὴν καταστροφὴν. Ἐλαβον τὸ ἱερὸν λείψανον τοῦ Ἁγίου Διονυσίου καὶ τοὺς καλογήρους καὶ μετεκόμισαν εἰς Ζακύνθον τῆ 24 Αὐγούστου 1717. Λαὸς, κληρος, ἡ μεγαλοπρεπὴς κοινότης τοῦ ἀρχοντολογίου Ζακύνθου, ὁ Προβλεπτής καὶ ὅλη ἡ Βενετικὴ φρουρὰ συνέδραμεν, ὑπεδέξθη ὄθησαν τὸ ἱερὸν λείψανον, ἐλιτάνωσαν αὐτὸ καθ' ὅλην τὴν πόλιν, καὶ εἶτα παρέθησαν εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν, ἔνθα ὁ λαὸς ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἠσπάζοντο. Μετ' αὐτῆς δὲ ἔφεραν εἰς τὸν ναὸν τῆς Παναχίας τοῦ Καλητέρον, μετόχιον τῶν Στρογγῶν, ἔνθα διέμεινε 5 ἔτη, ἕως ἐκτίσθη ὁ ἐπὶ τούτῳ ναὸς τοῦ ἁγίου Διονυσίου εἰς τὴν πόλιν κατὰ τὴν Ἄμμον εἰς οἰκίπεδον ἀνήκον εἰς τὴν μονήν. Ἐκτοτε ἡ Ἀρχοντολογικὴ κοινότης Ζακύνθου ἐψήφισε τὸν Ἅγιον Διονυσίου προστάτην τῆς νήσου Ζακύνθου, δημοσίαν ἐπίσημον λιτανεῖαν καὶ φεουδοῦχον συνεισφοράν ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου. Ὁ δὲ τότε Πρωτοπαπᾶς

Ζακύνθου Τσαγκαρόπουλος δι' ἐπισήμου ἐγγράφου τῷ 1720, ἐδήλωσε τὰς εὐχαριστίας κλήρου καὶ λαοῦ Ζακύνθου πρὸς τὸν πλάκαρχον Ἰωάννην Μπαλόβιτι, ὅστις μὲ τὴν κορβέταν μετακόμισε τὸ λείψανον. Οὕτως συνέβη νὰ εορτάζωνται ἐν τῷ αὐτῷ μηνὶ Αὐγούστῳ ἐν Κερκύρᾳ καὶ Ζακύνθῳ αἱ δύο ἀναμνήσεις

ἐτησίας, ἡ μὲν περὶ ἀπαλλαγῆς τῆς Κερκύρας ἐκ τῆς πολιορκίας τῶν Τούρκων τῇ 11 Αὐγούστου, ἡ δὲ τῆς μετακομιδῆς τοῦ λείψανου τοῦ Ἁγίου Διονυσίου τῇ 24 τοῦ ἰδίου μηνός.

(ἀκολουθεῖ τὸ Β').

«ΑΓΑΠΗΣΕ ΜΕ»

Ἄχ! νᾶξερές ἀγάπη μου
πόσο κακὸ μοῦ κάνεις
νὰ μὲ μισῆς ποῦ σ' ἀγαπᾶ
νὰ θῆς νὰ μὲ πεθάνῃς.
Ἄχ νᾶξερές ἀγάπη μου
πόσα ἔπερνώ γιὰ σένα
θάρσούνα μ' ἐμένα.

Εἶδες ποτὲ τριανταφυλλιά
μπομπουῖ νὰ τῆς πέρνουν;
εἶδες μεμιάς τὰ φύλλα τῆς
ἔστα χώματα πῶς γέρνουν;
Χάνει μὲ μιάς τὴν χάρι τῆς
τῆ δρόσο τὴν πνοή τῆς
μαζὺ μὲ τὸ παιδί τῆς.

Ἔτσι κ' ἐγὼ σὰν σὲ θωρῶ
ἄλλοι νὰ λατρεύῃς
σ' ἄλλον νὰ δίνῃς ἔρωτα
κ' ἐμὲ νὰ μὲ παιδεύῃς
Χάνω μὲ μιάς τὸ ἔλπίδες μου
καὶ δὲν παραπονηθῶ
μὰ λίγο λίγο σβουῶμε.

Τὰ φλογερά τὰ μάτια σου
ὅπου τὸν ἥλιο σβύνουν
ἀπὸ τῆ δρόσο τους γιὰτί
λῆγῃ σ' ἐμὲ δὲ χύνουν;
στὴν ἀχαρῆ καρδιά μου
ὅπου ναι πικραμμένη
νὰ δροσισθῇ ἢ καυμένη.

Ἀγάπησέ με φίλη μου
καὶ θε νὰ ἰδῆς σ' ἐμένα
ἔρωτ' ἀγὸ ποῦ δὲν θὰ ἔρῃς
ποτὲ σ' ἄλλον κανένα.
Ἀγάπησέ με φίλη μου

ἔλα ἴστην ἀγκαλιά μου
νὰ πάφουν τὰ δεινά μου.

Τὸ χεῖλο σου ποῦ γι' ἄλλοι
τώρα σκληρὰ γελάει
σὰν μ' ἀγαπήσῃς θὲ νὰ ἰδῆς
πόσο μὲ τυραννάει.
θὰ ἰδῆς βαθεῖα τὰ στήθια μου
πῶς εἶναι πληγωμένα
γιὰ ν' ἀγπήσω σένα.

Τὰ δροσερά φιλάκια σου
ὅπ' ἄλλοι δροσιζοῦν
σὰν μ' ἀγαπήσῃς τὴ δροσιά
σ' ἐμένα θὰ χαρίζουν.
Καὶ μὲς τῆ χινοζήλευτη
καὶ μυρωμένη ἀγκάλῃ
θὰ ξαναζήσω πάλι.

Σὰν μ' ἀγαπήσῃς κόρη μου
θὰ ἰδῆς ποῖός σ' ἀγαπάει
θὰ ἰδῆς ἂν ἡ καρδιά μου
μόνον γιὰ σὲ χτυπάει.
Λοιπὸν σκληρὰ λυπήσομαι
πὲς μου τὸ ναὶ ζωὴ μου
νὰ πάφουν οἱ καῦμοί μου.

Ἄθῃνα Δεῖρος 1884

ΑΝΑΣΤ. ΠΡΟΝΤΖΑΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἠ ἐκ Ἑρώδων Δέσημ συνέχ. [Γ. Βαλαδάνης]. — Τὰ Ἀετ
γόμενα ἠμιλοῦνε καὶ λένε [Ἀνδρ. Λασκαράτος]. — Πολιορ-
κία Κερκύρας ἐν ἔτει 1717 κτλ. [Π. Χιώτης]. — «Ἀγά-
πησέ με» ποιήσεις [Ἀναστ. Προντζας].

ΤΥΠΟΙΣ Σ. ΚΑΦΟΚΕΦΑΛΟΥ